

HVORFOR SLUTTER ELEVENE I MUSIKKSKOLEN?

EN BESKRIVELSE AV ULIKE FORHOLD
I OG UTENFOR MUSIKKSKOLEN

SIGNE KALSNES

HOVEDOPPGAVE I MUSIKKPEDAGOGIKK

NORGES MUSIKKHØGSKOLE

VÅREN 1984

FORORD

Med dette arbeidet ønsker jeg å gi en beskrivelse av forskjellige sider ved den pedagogiske virksomheten i de kommunale musikkskolene, for på den måten å belyse en del av årsakene til at elevene slutter i musikkskolene.

Opgaven bør ha interesse for musikkstudenter så vel som for musikkpedagoger, og da i særlig grad de som arbeider med instrumental-undervisning.

Det er å håpe at de resultatene som er kommet frem av denne undersøkelsen vil spore til debatt omkring målsetting og metoder i instrumental-undervisningen.

Gjennom arbeidet med denne oppgaven har jeg fått hjelp av mange personer. Jeg vil gjerne få rette en takk til mine to veiledere: rektor Harald Jørgensen, og spesielt til førsteamanuensis Knut Olseng som har påtatt seg arbeidet med databehandlingen av det statistiske materialet, samt vært til hjelp og støtte under hele arbeidet. I tillegg vil jeg også takke administrasjonen ved de 4 kommunale musikkskolene i Oslo, Bærum, Bjugn og Volda som gjorde undersøkelsen mulig ved å stille elevlister til disposisjon og ellers bistå med nødvendige opplysninger.

Sist men ikke minst vil jeg takke de 211 forhenværende musikkskole-elevne for den velvilje de viste ved å svare på spørsmålene i spørreskjemaet. Uten deres hjelp hadde undersøkelsen vært umulig å gjennomføre.

Oslo, mai 1984

Signe Kalsnes

INNHOLDSFORTEGNELSE

	<u>Side</u>
Forord	1
Innholdsfortegnelse	2
Kapittel 1. : Innledning	5
1.1 : Bakgrunn for oppgaven	5
1.2 : Oversikt over oppgavens innhold	6
Kapittel 2. : Metodevalg	7
2.1 : Innledning	7
2.2 : Valg av elever	7
2.3 : Utforming av spørreskjema	9
2.4 : Innsamling av data	10
2.5 : Bearbeiding av data	11
Kapittel 3. : Fordeling av totalmaterialet	12
3.1 : Svarprosent og fordeling	12
3.2 : Kjønnfordeling	13
3.3 : Instrumentfordeling	13
3.4 : Hvor mange år gikk elevene i musikkskolen	16
3.5 : Begynnelsesalder og sluttalder	17
Kapittel 4. : Hvilke forhold medvirker til at elevene begynte å spille, og til valg avinstrument?	21
4.1 : Hvem bestemte hvilket instrument eleven skulle spille?	21
4.2 : Hvorfor begynte eleven å spille?	22
4.3 : Andre i familie/vennekrets som spilte eller sang	23

Kapittel 5.	: Elevenes tilknytting til ulike musikkformer i og utenfor musikkskolen	25
5.1	: Foretrukket lyttemusikk i musikkskoleperioden	25
5.2	: Elevens kontakt med musikk utenfor musikkskolen	26
5.3	: Spesielle musikkønsker	27
5.4	: Ble elevenes ønsker innfridd?	29
5.5	: Spilte elevene andre typer musikk utenom musikkskolen?	31
5.6	: Hvordan likte elevene musikk-skolerepertoaret?	33
5.7	: Fikk elevene anledning til å improvisere eller komponere?	34
Kapittel 6.	: Pedagogiske aspekter ved undervisningen i musikkskolene.	36
6.1	: Antall lærere elevene hadde i musikkskolen	36
6.2	: Lærer - elev - forhold	37
6.3	: Ros - oppmuntring	37
6.4	: Vanskelighetsgrad på repertoar	38
6.5	: Vanskelighetsgrad på notelesning	39
6.6	: Øvehjelp fra lærer	40
6.7	: Hvor mye øvde elevene pr. uke?	40
6.8	: Spiller elevene fortsatt på instrumentet?	43
Kapittel 7.	: Undervisningsform - samspill - konsertdeltagelse	45
7.1	: Undervisningsform - gruppe/enetimer	45
7.2	: Samspillaktiviteter i musikkskolen	45
7.3	: Kor/samspill utenom musikkskolen	46
7.4	: Deltok elevene på musikkskole-konserter?	47

7.5	: Hvordan likte elevene å spille for andre?	48
Kapittel 8.	: Elevenes aktiviteter da de sluttet i musikkskolen	49
8.1	: Utdanning/arbeid	49
8.2	: Andre fritidssysler utenom musikkskolen	49
8.3	: Ønskede forandringer i musikkskolen	50
Kapittel 9.	: Hvorfor slutter elevene i musikkskolen?	53
9.1	: Lærerens rolle i musikkskolen	57
9.2	: Musikkskolen som institusjon	61
9.3	: Elevens rolle i musikkskolen	64
Kapittel 10	: Oppsummering og diskusjon.	75
Litteraturliste:		83
APPENDIX I	: Spørreskjema	
APPENDIX II	: Konsertprogrammer	

KAPITTEL 1.

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for oppgaven.

Da jeg skulle velge emne for hovedoppgaven som er en del av det musikkpedagogiske hovedfagsstudiet ved Norges Musikkhøyskole, var jeg interessert i å arbeide med noe som hadde nytteverdi, og som andre ville ha utbygge av å lese det ferdige resultat av.

Jeg hadde dessuten lenge følt at det var behov for nytenkning innenfor det instrumental-pedagogiske fagområdet, og at det var liten utvikling å spore på dette feltet.

Jeg sammenlignet den utviklingen som skjer i dagens musikk-kultur med f.eks. utviklingen av nytt repertoar i musikk-skoleundervisningen, og fant at elevene lærer de samme stykkene idag som jeg lærte for 20 år siden da jeg begynte å spille.

Når man ser denne mangelen på utvikling i sammenheng med at 30-40% av elevene i mange musikk-skoler slutter hvert år, burde det være grunn til å ta den pedagogiske virksomheten i de kommunale musikk-skolene opp til revurdering.

På dette grunnlaget valgte jeg å gjøre en statistisk undersøkelse for å finne ut noe om årsakene til at elevene slutter i de kommunale musikk-skolene, og for å belyse positive og negative sider ved den pedagogiske virksomheten i musikk-skolene.

Hovedproblemstillingen i oppgaven blir da:

- Hvorfor slutter elevene i de kommunale musikk-skolene?

Dette spørsmålet skal jeg forsøke å besvare ved følgende delproblemstillinger:

- 1) I hvilken grad tar musikk skolene hensyn til elevenes egne ønsker og målsettinger?
Er undervisningsopplegget så fleksibelt at musikk skolene kan gi et tilfredsstillende tilbud til de fleste som ønsker å lære å spille et instrument?
- 2) Hvordan er undervisningen lagt opp m.h.t. undervisningsform (gruppe/enetimer), konsertdeltagelse, samspillaktiviteter?
Fikk elevene anledning til å bruke musikken?
- 3) Hvordan fungerte det pedagogiske opplegget m.h.t. øvemetoder, notelesning, tilpasning av undervisningsstoff etter vanskelighetsgrad, samt feedback fra læreren?
- 4) Hvilke forhold utenfor musikk skolen kan ha positiv eller negativ innvirkning på elevenes motivasjon for å spille?

1.2 Oversikt over oppgavens innhold

I kapittel 2 følger en oversikt over hvilke metoder jeg brukte for å gjennomføre undersøkelsen. Her presenteres spørreskjemaet som står helt sentralt i oppgaven.

Kapittel 3 inneholder en fordeling av totalmaterialet.

Kapitlene 4, 5, 6, 7 og 8 har form som beskrivelser av de ulike forholdene jeg ville undersøke. I disse kapitlene presenteres en rekke opplysninger uten at jeg har med noen kommentarer eller vurderinger.

Kapittel 9, som er det mest omfangsrike i oppgaven, bygger på de opplysningene som kom frem i de foregående kapitlene, og her foretar jeg en vurdering med hensyn på hvilke årsaker som medvirker til at elevene slutter i musikk skolen.

Kapittel 10 er en oppsummering og diskusjon over de viktigste tendensene som har kommet frem i undersøkelsen.

KAPITTEL 2

2. METODEVALG

2.1 Innledning

Undersøkelsen som denne oppgaven bygger på, er en såkalt beskrivende undersøkelse som hadde som formål å kartlegge ulike pedagogiske aspekter ved virksomheten i de kommunale musikkskolene. Jeg valgte i den forbindelse å se disse aspektene fra forhenværende elevers synsvinkel, siden jeg er interessert i å finne ut noe om årsakene til at elevene sluttet i musikkskolen.

Det finnes forskjellige måter å utføre slike undersøkelser på.

De vanligste er ved hjelp av intervjuer eller spørreskjemaer.

Jeg valgte å innhente opplysningene ved hjelp av spørreskjema fordi jeg da hadde mulighet til å få informasjon fra et større antall personer enn ved intervjuer. Dessuten krever denne formen ikke så store økonomiske og tidsmessige ressurser. På den annen side har spørreskjemaundersøkelser i det minste to svakheter: det er vanskelig å kontrollere svarenes riktighet, og man risikerer en lav svarprosent.

2.2 Valg av elever

P.g.a. en forholdsvis streng tidsramme, var jeg nødt til å ha et begrenset antall personer med i undersøkelsen. Undersøkelsen kunne derfor ikke bli landsomfattende.

Utvelgelsen av elevene skjedde ut fra kriterier om geografisk spredning i tillegg til at jeg ønsket at de skulle komme fra musikkskoler med beliggenhet både i by- og landkommuner.

Jeg tok da kontakt med 4 forskjellige kommunale musikk-skoler: Oslo, Bjugn, Bærum og Volda, som alle var positive til undersøkelsen, og fremskaffet navnelister over 250 tidligere elever. I kapittel 3 finnes det en beskrivelse og fordeling av de elevene som er med i undersøkelsen.

En svakhet ved oppgaven er at utvelgelsen av de 250 elevene skjedde tilfeldig m.h.t. kjønn- og instrument-fordeling. Dette vil si at kjønnsfordelingen og instrumentfordelingen i dette materialet ikke nødvendigvis stemmer overens med tilsvarende fordelinger i de 4 musikkskolene, eller med fordelingen i det totale antall elever som sluttet i de 4 musikkskolene i den aktuelle perioden. Dette var det vanskelig å gjøre noe med fordi det ville skape mye ekstra arbeide for de 4 musikkskolene.

Her følger en kort beskrivelse av de kommunale musikkskolene i Oslo, Bærum, Bjugn og Volda.

Oslo kommunale musikkskole har eksistert siden 1/1-1978. De to første årene var en prøveperiode, og siden 1/1-1980 har skolen vært fast etablert.

Pr. 1/4-1984 har Oslo kommunale musikkskole 778 elever, og hvert år slutter ca. 24% av elevene.

Skolen har regelmessige samspillaktiviteter utover den vanlige undervisningen: akkompagnement, kammermusikk, og orkester.

Bærum kommunale musikkskole har eksistert siden 1970.

Skolen har ca. 1900 elever, og hvert år slutter ca. 30% av elevene.

De regelmessige samspillaktivitetene utover den vanlige undervisningen er mange: symfoni-orkester, storband, klari-nettensemble, strykekvartetter, blåsekvintett, gitar- og mandolinorkester for å nevne noen.

Bjugn kommunale musikkskole har eksistert siden høsten 1977.

Elevtallet pr. 1/1-1984 er 248, og sluttprosenten pr. år er ca. 37. Skolen har en regelmessig samspillaktivitet for fiolin-elevene som kommer sammen i et strykeorkester.

Volda kommunale musikk-skole ble kommunal fra høsten 1978. Den hadde fra 1972 vært interkommunal sammen med musikk-skolen i Ørsta.

Elevtallet er på ca. 330, og ca. 36% av elevene slutter hvert år.

Av samspillaktiviteter kan nevnes aspirantkorps, aspirant-orkester, junior-orkester, ungdomssymfoni-orkester i tillegg til diverse kammermusikk-grupper.

I vedlegg 2 følger en oversikt over konsertprogrammer fra de 4 musikk-skolene. Leseren får således en mulighet til å danne seg et bilde av hva slags repertoar skolene bruker i undervisningen.

2.3 Utforming av spørreskjemaet

Ved utformingen til skjemaet, måtte jeg ta stilling til hvor omfattende det skulle være. Ved å lage det altfor omfattende risikerte jeg at få ville ta seg tid til å besvare det. På den annen side ville jeg belyse så mange sider som mulig, for å gi et riktig bilde av årsakene til at elevene slutter i musikk-skolen.

Jeg valgte da å lage et omfattende spørreskjema der de fleste spørsmålene har faste svar-alternativer. På denne måten ville besvarelsen gå fort i og med at elevene bare kunne krysse av for det svaret som passet. Siden mottakerne av spørreskjemaet var barn fra 8-10 års-alderen og oppover, var det viktig at språkbruken var lettfattelig, slik at man unngikk misforståelser som skyldtes vanskelige formuleringer. I tillegg til dette var det viktig at nyansene i svaralternativene ikke var for små.

Det ferdig-utformede spørreskjemaet omfattet i alt 29 spørsmål, og her følger en oversikt over innholdet:

- Spørsmål 1-3 derier seg om elevenes arbeid/utdanning og hvorvidt det var andre i nærmiljøet som spilte eller sang.
- Spørsmål 4-6 tar opp årsaker til hvorfor elevene begynte å spille, samt valg av instrument.
- Spørsmål 7-9 omfatter lærer - elev-forhold.
- Spørsmål 10-14 tar opp undervisningsform, samspill-aktiviteter i og utenfor musikkskolen, samt konsertdeltagelse.
- Spørsmål 15-18 omfatter vanskelighetsgrad på undervisningsstoffet og lærerens tilrettelegging av dette.
- Spørsmål 19-25 tar opp eventuelle repertoarønsker, elevenes syn på musikkskolerepertoaret, hvilke måter de kom i kontakt med musikk på utenom musikkskolen, og hva slags musikk de foretrakk å lytte til.
- I spørsmål 26-29 ble elevene spurt om hvorfor de sluttet i musikkskolen, hvilke andre fritidssysler de hadde, og hva de skulle ønske hadde vært annerledes i musikkskolen.
I disse spørsmålene sto de fritt med hensyn til utforming av svar.

2.4 Innsamling av data

Spørreskjemaene med følgebrev og returkonvolutter m/porto ble sendt i regi av Norges Musikkhøgskole til de elevene som hadde gått i musikkskolene i Oslo, Bjugn og Bærum. Volda kommunale musikkskole valgte selv å sende ut skjemaene.

Etter at svarfristen var gått ut, sendte jeg én purring. Jeg fikk ialt inn ca. 220 svar, hvorav noen var ufullstendige eller ikke-seriøst behandlet.

Den endelige svarprosenten havnet til slutt på 84 (211 besvarelser), og må betegnes som meget tilfredsstillende.

2.5 Bearbeiding av data

Hele det innkomne materialet ble EDB-behandlet. I noen tilfeller har jeg foretatt grupperinger av svarene, noe som vil komme frem senere i teksten.

De fleste resultatene blir referert i form av krysstabeller. Den uavhengige variabelen vil da normalt stå til venstre (vertikalt), mens den avhengige variabelen er horisontal.

Alle tabellene inneholder både antall og prosent.

KAPITTEL 3

3. FORDELING AV TOTALMETERIALET

3.1 Svarprosent og fordeling

Spørreskjemaet ble sendt til i alt 250 tidligere musikk-skole-elever, og det var 211 som besvarte skjemaet. Dette utgjør en svarprosent på 84. Fordelt på de 4 musikkskolene blir svarprosenten slik:

Tabell 3.1: Svarprosent fordelt på de 4 musikkskolene.

Skole	Antall Tilsendt	Antall Svar	Svarprosent
Oslo	60	46	77
Bjugn	57	49	86
Bærum	73	65	89
Volda	60	51	85
TOTALT	250	211	84

Samtlige elever sluttet i musikkskolen i perioden 1976-83, og av disse bare et fåtall - i alt 14 personer - før 1980.

Videre var alle elevene i alderen 7-23 år da de sluttet i musikkskolen, og hoveddelen av disse - ca. 95% - i aldersgruppen 10-20 år.

3.2 Kjønnsfordeling

Ser man på kjønnsfordelingen i forhold til antall personer som har svart, finner man at ca. 40% er gutter og ca. 60% er jenter. Ifølge de opplysningene jeg fikk fra musikkskolene er denne fordelingen forholdsvis representativ for den totale fordelingen i skolene.

Gruppert på de 4 musikkskolene ser man at Oslo har den laveste prosenten av gutter mens Bjugn og Volda ligger nær opp til gjennomsnittsverdien. Bærum har like mange gutter som jenter.

Tabell 3.2: Kjønnsfordeling sett i forhold til de 4 musikkskolene.

Skole	Gutter		Jenter		Totalt	
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Oslo	28	13	72	33	100	46
Bjugn	37	18	63	31	100	49
Bærum	51	33	49	32	100	65
Volda	37	19	63	32	100	51
TOTALT	39	83	61	128	100	211

3.3 Instrumentfordeling

Tabellen viser instrumentfordeling innenfor hver enkelt musikkskole.

Tabell 3.3: Instrumentfordeling innenfor hver enkelt musikksskole.

Instrument	Skole								Totalt	
	Oslo		Bjugn		Bærum		Volda		% Ant.	% Ant.
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Piano	44	20	14	7	45	29	16	8	30	64
El-orgel	-	-	47	23	-	-	33	17	19	40
Gitar	11	5	11	5	9	6	22	11	13	27
Trekkspill	2	1	4	2	9	6	-	-	4	9
Blokkfløyte	2	1	4	2	-	-	-	-	1	3
Sang	4	2	2	1	2	1	2	1	2	5
Fløyte	9	4	-	-	5	3	2	1	4	8
Klarinett	11	5	4	2	6	4	14	7	9	18
Trompet	-	-	-	-	6	4	4	2	3	6
Fiolin	11	5	14	7	14	9	6	3	11	24
Cello	7	3	-	-	-	-	-	-	1	3
Saxofon	-	-	-	-	2	1	-	-	1	1
Slagverk	-	-	-	-	2	1	2	1	1	2
Fagott	-	-	-	-	2	1	-	-	1	1
TOTALT	100	46	100	49	100	65	100	51	100	211

For oversiktens skyld fant jeg det hensiktsmessig å gruppere instrumentene i 6 grupper: piano, el-orgel, gitar, strykere, blåsere og "andre" instrumenter. Den siste gruppen omfatter trekkspill, blokkfløyte, sang og slagverk. Siden denne gruppen omfatter forholdsvis få elever, er den ikke tatt med i de fleste krysstabellene.

Tabell 3.4: Instrumentgruppering fordelt på de 4 musikk skolene.

Instrument	Skole								Totalt	
	Oslo		Bjugn		Bærum		Volda		% Ant.	% Ant.
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Piano	44	20	14	7	45	29	16	8	30	64
El-orgel	-	-	47	23	-	-	33	17	19	40
Gitar	11	5	10	5	9	6	22	11	13	27
Strykere	17	8	14	7	14	9	6	3	13	27
Blåsere	20	9	4	2	20	13	20	10	16	34
Andre instr.	9	4	10	5	12	8	4	2	9	19
TOTALT	100	46	100	49	100	65	100	51	100	211

Av tabellen ser en at piano-gruppen er den klart største. I Oslo og Bærum utgjør denne gruppen ca. halvparten av hele elevmassen, mens i Bjugn og Volda, der det også undervises i el-orgel, utgjør piano-gruppen bare ca. 15%. Til gjengjeld er el-orgelgruppene her store - 47% i Bjugn og 33% i Volda.

Ser man på instrumentgruppering i forhold til kjønn, finner man at jentene er i flertall i alle instrumentgruppene utenom gitar-gruppen der guttene utgjør ca. 60% og jentene ca. 40%. I piano- og orgel-gruppene er fordelingen ca. 60% jenter og ca. 40% gutter. I stryker-gruppen utgjør guttene 30% og 35% av blåserne er også gutter.

3.4 Hvor mange år gikk elevene i musikkskolen?

Tabell 3.5: Antall år elevene gikk i musikkskolen.

Antall år	Antall elever	%
1	31	15
2	38	18
3	38	18
4	33	16
5	28	13
6	9	4
7	17	8
8-11	15	7
Ubesvart	2	1
Totalt	211	100

For å gjøre sammenligninger mer oversiktlige, valgte jeg å gruppere elevene i 3 grupper:

- 1) De som spilte i 1-2 år
- 2) De som spilte i 3-5 år
- 3) De som spilte i 6 år eller mer

Tabell 3.6: Antall år elevene gikk i musikkskolen gruppert.

Antall år	Antall elever	%
1-2	69	33
3-5	99	47
6 el. fler	41	19
Ubesvart	2	1
TOTALT	211	100

Av tabellen ser en da at nesten halvparten av elevene spilte i 3-5 år.

Sammenligner man instrumentgruppene med hensyn på hvor lenge elevene spilte, finner man at flertallet av både

piano- og gitar-elever, strykere og blåsere gikk i musikk-skolen i 3-5 år. Bare blant orgel-elevene sluttet de fleste etter 1-2 år, og ingen spilte i mer enn 5 år.

Etter 6 år spilte fortsatt 31% av piano-elevene, 26% av strykerne, 27% av blåserne og 4% av gitar-elevene.

Sammenligner man de 4 musikk skolene for å se hvor lenge elevene gikk og fikk undervisning, finner man følgende:

Tabell 3.7: Oversikt over hvor lenge elevene gikk i de forskjellige musikk skolene.

SKOLE	ANTALL ÅR						TOTALT	
	1-2 år		3-5 år		6 år +		% Ant.	% Ant.
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Oslo	39	18	39	18	22	10	100	46
Bjugn	43	21	55	27	2	1	100	49
Bærum	6	4	51	33	43	28	100	65
Volda	53	26	43	21	4	2	100	49
Totalt	33	69	47	99	20	41	100	209

Etter 2 år sluttet hele 53% i Volda mot bare 6% i Bærum. Forskjellene var ikke svært store etter 5 år, men bare noen få elever i Bjugn og Volda spilte i 6 år. I Oslo og Bærum fortsatte henholdsvis 22% og 43% i så mange år.

3.5 Begynnelsesalder og sluttalder

For oversiktens skyld valgte jeg å gruppere elevene i 3 forskjellige aldergrupper m.h.t. begynnelsesalder og sluttalder. Begynnelsesalder fikk følgende gruppering:

- 1) 5-7 år   2) 8-10 år   3) 11 år eller eldre

Sluttalderen fikk denne grupperingen:

- 1) 7-11 år   2) 12-14 år   3) 15-23 år

Tabell 3.8: Oversikt over hvor gamle elevene var da de begynte i musikkskolen.

Alder	Antall elever	%
5-7 år	28	13
8-10 år	107	51
11 år		
el.eldre	75	36
Ubesvart	1	1
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at halvparten av elevene begynte i musikkskolen da de var 8-10 år gamle.

Tabell 3.9: Gjennomsnittlig begynnelsesalder ved de 4 musikkskolene.

Skole	Gj.snitt Beg. alder	Antall elever
Oslo	10.3 år	46
Bjugn	9.7 år	49
Bærum	9.2 år	65
Volda	10.2 år	50
Totalt	9.8 år	210

Den gjennomsnittlige begynnelsesalderen var noe høyere for elever i Oslo og Volda enn for elevene i Bjugn og Bærum.

Videre viste det seg at gjennomsnittlig begynnelsesalder var den samme for gutter og jenter.

Tabell 3.10: Gjennomsnittlig begynnelsesalder i forhold til instrumentgrupper.

Instr. Gruppe	Gj.snitt Beg. Alder	Antall elever
Piano	9.4 år	64
El-orgel	10.2 år	40
Gitar	11.2 år	27
Strykere	8.4 år	27
Blåsere	9.3 år	33
"Andre"	11.2 år	19
Totalt	9.8 år	210

Tabellen viser at gitar-elevne har høyeste gjennomsnittlig begynnelsesalder, mens strykerne har den laveste på 8.4 år.

Her følger en lignende oversikt over elevenes alder da de sluttet i musikkskolen.

Tabell 3.11: Oversikt over elevenes alder da de sluttet i musikkskolen.

Alder	Antall elever	%
7-11 år	46	22
12-14 år	91	43
15-23 år	74	35
Totalt	211	100

Tabellen viser at største delen av elevene sluttet å spille i 12-14 års-alderen.

Tabell 3.12: Gjennomsnittlig sluttalder ved de 4 musikkskolene.

Skole	Gj.snitt Sluttalder	Antall elever
Oslo	14.0 år	46
Bjugn	12.7 år	49
Bærum	14.7 år	65
Volda	12.8 år	51
Totalt	13.6 år	211

Elevene i Oslo og Bærum har den høyeste sluttalderen på 14 år.

Det var ingen forskjeller mellom jentenes og guttenes gjennomsnittlige sluttalder.

Sammenligner man instrumentgruppene, finner man følgende:

Tabell 3.13: Gjennomsnittlig sluttalder i forhold til instrumentgrupper.

Instrument- gruppe	Gj.snitt sluttalder	Antall elever
Piano	14.0	64
El-orgel	12.9	40
Gitar	13.9	27
Strykere	12.5	27
Blåsere	14.0	34
"Andre"	14.5	19
Totalt	13.6	211

Piano-elevene og blåserne har høyeste gjennomsnitt sluttalder, mens strykerne og orgel-elevene har den laveste.

KAPITTEL 4.

4. HVILKE FORHOLD MEDVIRKET TIL AT ELEVENE BEGYNTE Å SPILLE OG TIL VALG AV INSTRUMENT?

4.1 Hvem bestemte hvilket instrument eleven skulle spille?

Tabell 4.1: Hvem bestemte hvilke instrument eleven skulle spille?

Hvem bestemte instrument	Antall elever	%
Eleven selv	170	81
Foreldrene	26	12
Musikkskolen	4	2
Andre	1	1
Eleven + foreldrene	8	4
Ubesvart	2	1
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at langt de fleste - 81% av elevene selv bestemte hvilket instrument de skulle begynne å spille, mens i 12% av tilfellene var det foreldrene som tok avgjørelsen.

Undersøker man eventuelle forskjeller mellom instrumentgruppene finner man at over 90% av orgel- og gitar-elevene selv bestemte instrument, mens det samme var tilfelle for ca. 70% av piano-elevene, blåserne og strykerne.

Musikkskolen bestemte instrument for ca. 10% av blåserne, og foreldrene tok avgjørelsen for ca. 20% av piano- og stryker-elevene.

Det var ingen kjønnsforskjeller m.h.t. hvem som valgte instrument.

4.2 Hvorfor begynte elevene å spille?

Svarene på dette spørsmålet grupperte seg i følgende 7 grupper:

- 1) Hadde lyst
- 2) Hadde lyst + instrument
- 3) Press fra foreldrene
- 4) Venner spilte + hadde lyst
- 5) Søsken spilte + hadde lyst
- 6) Venner spilte + press hjemmefra
- 7) Annet

Svarene fordelte seg på følgende måte:

Tabell 4.2: Årsaker til at elevene begynte å spille.

Årsaker	Antall elever	%
Hadde lyst	142	67
Lyst + instrument	15	7
Press	13	6
Venner spilte + lyst	13	6
Søsken spilte + lyst	14	7
Venner spilte + press	1	1
Annet	3	1
Ubesvart	10	5
Totalt	211	100

Hele 67% av elevene i totalmaterialet begynte å spille fordi de selv hadde lyst, mens andre årsaker som at de hadde instrument, press fra foreldrene eller at venner og søsken spilte, utgjør hver for seg under 10%.

Ser en på årsakene til at elevene begynte å spille sett i forhold til, hvilke instrumentgrupper de tilhørte, finner en følgende tendenser:

Hele 93% av gitaristene begynte fordi de hadde lyst, mens i pianogruppen var dette årsaken i bare 58% av tilfellene. Denne gruppen skiller seg derimot ut ved at 15% begynte å spille fordi de hadde søsken som spilte. Både for strykerne og blåserne ser det ut til å ha en viss betydning at de hadde venner som spilte, og likeledes var det av betydning for piano- og orgel-elevene at de allerede hadde instrument.

Undersøker man forskjeller mellom skolene, finner man at Bjugn og Oslo avviker fra gjennomsnittet ved at 82% i Bjugn mot 56% i Oslo opplyste at de begynte å spille fordi de hadde lyst. I Oslo begynte 12% pga. press og 14% fordi de hadde søsken som spilte.

4.3 Andre i familie/vennekrets som spilte eller sang

Her valgte jeg å foreta en gruppering slik at mor, far og søsken som spilte slås sammen til en kategori som fikk betegnelsen "familie".

Tabell 4.3: Andre i familie/vennekrets som spilte eller sang.

Andre som spilte	Antall elever	%
Familie	36	17
Kamerater	49	23
Familie + kamerater	99	47
Ingen	25	12
Ubesvart	2	1
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at nesten halvparten av elevene hadde både familie og kamerater som spilte. Bare 12% av elevene hadde ingen i nærmiljøet som spilte.

Ser man på kjønnsforskjeller i forhold til andre i nærmiljøet som spilte, finner man at 29% av jentene mot 16% av guttene hadde kamerater som spilte. Ellers var fordelingen ganske jevn når det gjaldt familie eller både familie og venner som spilte.

Undersøker man derimot forskjeller mellom skolene finner man følgende tendenser:

Tabell 4.4: Andre i familie/vennekrets som spilte, sett i forhold til de 4 musikk skolene.

Skole	Andre som spilte								Totalt	
	Familie		Kamerater		Fam.+Kam.		Ingen		% Ant.	% Ant.
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Oslo	39	18	13	6	48	22	-	-	100	46
Bjugn	12	6	33	16	37	18	18	9	100	49
Bærum	16	10	22	14	48	31	14	9	100	64
Volda	4	2	26	13	56	28	14	7	100	50
Totalt	17	36	23	49	47	99	12	25	100	209

I Oslo hadde 39% av elevene familie som spilte, mot bare 4% i Volda. I Bjugn hadde 1/3 av elevene kamerater som spilte, og en kan også merke seg at alle elevene i Oslo hadde noen i nærmiljøet som spilte. Bjugn og Volda skiller seg ut fra gjennomsnittet ved at bare 37% av elevene i Bjugn mot hele 56% av elevene i Volda hadde både familie og kamerater som spilte.

KAPITTEL 5

5. ELEVENES TILKNYTNING TIL ULIKE MUSIKKFORMER I OG UTENFOR MUSIKKSKOLEN

5.1 Foretrukket lyttemusikk i musikkskoleperioden

I spørreskjemaet ble elevene bedt om å opplyse hva slags musikk de likte å høre på i den tiden de var elever i musikkskolen.

Tabell 5.1: Foretrukket lyttemusikk i musikkskoleperioden

Musikkform	Ant.elever	%
Alt	15	7
Rock/pop	118	56
Viser	2	1
Klassisk	4	2
Jazz	2	1
Rock/pop/klassisk	21	10
Rock/pop/viser	6	3
Rock/pop/viser/klassisk	3	1
Rock/pop/jazz	3	1
Rock/pop/jazz/klassisk	4	2
Musikk tilknyttet instrumentet	2	1
Rock/pop/viser/jazz	5	2
Religiøs musikk	1	1
Ubesvart	25	12
Totalt	211	100

For oversiktens skyld har jeg gruppert de forskjellige musikkformene i 3 grupper. Gruppe 1 omfatter pop og rock. Gruppe 2 de som hører på klassisk musikk i tillegg til andre musikkformer, og gruppe 3 de som hører på diverse musikk utenom rock-pop-klassisk.

Fordelingen blir da følgende:

Tabell 5.2: Foretrukket lyttemusikk i musikkperioden, gruppert.

Lyttemusikk	Ant. elever	%
Rock-pop	118	56
Klassisk m.m.	49	23
Diverse: rock-pop-klassisk	19	9
Ubesvart	25	12
Totalt	211	100

Over halvparten av elevene foretrakk å lytte til pop og rock, mens 23% hørte på klassisk musikk med mer.

Ser man på instrumentgruppering i forhold til foretrukket lyttemusikk, finner man ingen klare forskjeller.

Derimot er det en tendens til at flere gutter enn jenter foretrakk pop og rock (72% mot 56%) og 1/3 av jentene opplyste at de gjerne hørte på klassisk musikk m.m. Tilsvarende for guttene var 19%.

Sammenligner man elevenes foretrukne lyttemusikk med hensyn på hvilken musikkskole de kommer fra, finner man en tendens til at elevene fra Oslo og Bærum (bykommunene) i mindre grad enn de fra Bjugn og Volda (landkommunene) foretrakk pop og rock. Til gjengjeld var det flere elever i Oslo og Bærum som likte å høre på klassisk musikk m.m.

5.2 Elevenes kontakt med musikk utenfor musikkskolen

I spørreskjemaet ble elevene bedt om å krysse av de 3 vanligste måtene de kom i kontakt med musikk på utenfor musikkskolen.

Tabell 5.3: Elevenes kontakt med musikk utenfor musikkskolen

Kontaktmåter	Ja		Nei		Totalt	
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Plater, kassetter, lydbånd	94	199	6	12	100	211
Familie spilte/sang	36	75	65	136	100	211
Venner spilte/sang	30	63	70	148	100	211
Konserter	12	25	88	186	100	211
Diskotek	22	47	78	164	100	211
Musikkprogrammer i radio/TV	69	145	31	66	100	211
Andre kontaktmåter:	13	27	87	184	100	211

Tabellen viser at lytting til plater, kassetter og lydbånd var den vanligste måten elevene kom i kontakt med musikk på utenfor musikkskolen. En bør også merke seg at hele 69% hørte på musikkprogrammer i radio og TV, mens svært få elever gikk på konserter.

5.3 Spesielle musikkønsker

Et av spørsmålene i spørreskjemaet gikk ut på om elevene hadde spesielle ønsker m.h.t. hva de ville lære i musikkskolen. 43% svarte positivt på dette.

Tabell 5.4: Spesielle musikkønsker.

Musikkønsker	Antall elever	%
Ja	7	3
Nei	121	57
Pop-kjente slager	33	16
Jazz-blues	8	4
Klassisk musikk	11	5
Besifringsspill	2	1
Pop-klassisk	3	1
Viser	7	3
Pop-viser	2	1
Pop-jazz-blues	6	3
Jazz-blues-besifring	1	1
Pop-klassisk-jazz-blues	1	1
Pop-klassisk-jazz-blues-viser	2	1
Jazz-blues-klassisk	3	1
Ubesvart	4	2
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at 16% av elevene ønsket å spille pop og kjente slagere, 5% ville lære klassisk musikk og 4% ønsket å spille jazz/blues.

Ser man på musikkønsker i forhold til elevenes alder da de begynte og sluttet i musikkskolen, finner man den tendensen at de eldre elevene i større grad enn de yngre, hadde spesielle repertoar-ønsker.

Bare 29% av de som begynte å spille før de var 8 år hadde spesielle ønsker, mens den tilsvarende prosenten for dem som begynte da de var over 11 år var 47.

Likeledes hadde kun 16% av de som sluttet før de var 12 år spesielle ønsker. Det samme var tilfelle for hele 60% av de elevene som sluttet i alderen 15-23 år.

I tråd med dette finner man at av de elevene som gikk i musikkskolen 1-2 år, hadde kun 22% spesielle ønsker, og av de som spilte i 6 år eller mer, var det 58% som opplyste at de hadde slike ønsker.

Videre kan det være interessant å se på musikkønsker i forhold til instrumentgruppering.

Tabell 5.5: Musikkønsker (gruppert) i forhold til instrument-gruppering.

Instrumentgruppe	Musikkønsker				Totalt	
	Ja		Nei			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Piano	44	28	56	36	100	64
El-orgel	38	15	63	25	101	40
Gitar	62	16	39	10	101	26
Strykere	35	9	65	17	100	26
Blåsere	28	9	72	23	100	32
Totalt	41	77	59	111	100	180

Man ser da at blant blåserne var det forholdsvis få som hadde spesielle ønsker til repertoar, mens hele 62% av gitaristene hadde slike ønsker.

Fordelingen mellom de andre gruppene var forholdsvis jevn.

5.4 Ble elevenes ønsker innfridd?

Elevene ble også spurt om hvor ofte de fikk repertoarønskene sine innfridd.

Tabell 5.6: Elevenes ønsker innfridd

Hvor ofte ble ønskene innfridd	Ant. elever	%
Ofte	23	25
Av og til	25	28
Sjelden	25	28
Aldri	18	20
Totalt	91	101

Tabellen viser en oversikt over hvor ofte de elevene som hadde spesielle repertoar-ønsker - dvs. 43% av alle elevene i totalmaterialet - fikk disse ønskene innfridd. Bare 1/4 av disse fikk "ofte" ønskene oppfylt, mens nesten like mange svarte at det aldri ble tatt hensyn til hva de ønsket å spille.

Ser man på i hvilken grad elevene fikk sine repertoar-ønsker oppfylt i forhold til instrumentgruppering, finner man følgende:

Tabell 5.7: Elevenes ønsker innfridd i forhold til instrumentgruppering

Instr.gr.	Elevenes ønsker innfridd								Totalt	
	Ofte		Av/til		Sjelden		Aldri		% Ant.	% Ant.
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Piano	24	7	35	10	28	8	14	4	100	29
El-orgel	-	-	29	5	53	9	18	3	100	17
Gitar	38	6	13	2	25	4	25	4	100	16
Strykere	40	4	-	-	20	2	40	4	100	10
Blåsere	30	3	60	6	10	1	-	-	100	10
Totalt	24	20	28	23	29	24	18	15	100	82

(bare de elevene som hadde spesielle repertoar-ønsker - dvs. 43% totalmaterialet er tatt med i tabellen).

Fordelingen på piano-elevene følger stort sett gjennomsnittsfordelingen. Orgel-elevene skiller seg ut ved at ingen av dem fikk ønskene sine oppfylt "ofte", mens over halvparten av dem opplyste at det "sjelden" ble tatt hensyn til hva de ville spille. Blant gitar- og stryker-elevene var det forholdsvis mange som "ofte" fikk ønskene sine innfridd, og en kan merke seg at blant strykerne var det like mange som svarte "ofte" som "aldri". Flertallet av blåserne fikk sine ønsker innfridd "av og til".

Sammenligner man antall år elevene gikk i musikkskolen med i hvilken grad de fikk repertoar-ønskene sine oppfylt, finner man at av de som spilte i 1-2 år svarte bare 6% "ofte" og hele 47% "aldri" på spørsmål om ønskene deres ble innfridd.

Blant de som spilte i 6 år eller mer, er tilsvarende fordeling 36% - "ofte" og 12% "aldri".

Det ser altså ut til at de elevene som i liten grad fikk repertoar-ønskene sine oppfylt, sluttet å spille etter kortere tid enn de elevene som i større grad fikk spille det de ønsket.

5.5 Spilte elevene andre typer musikk utenom musikkskolen ?

Hele 48% av elevene i totalmaterialet svarte at de i fritiden spilte annen musikk i tillegg til musikkskole-repertoaret.

Av disse elevene spilte 34% slik musikk alene, 55% i gruppe og 11% svarte at de spilte annen musikk både alene og i gruppe.

Tabell 5.8: Annen fritidsmusikk enn musikk-skole-musikk

Musikkform	Antall elever	%
Forskjellig	18	18
Orkester-korps-repertoar	17	17
Viser	5	5
Rock-pop	13	13
Religiøs musikk	13	13
Jazz	4	4
Andre instrumenter	18	18
Rock + religiøs m.	4	4
Kor-musikk	3	3
Viser + rock	2	2
Rock + Jazz	1	1
Improvisasjon	1	1
Totalt	99	100

Tabellen viser en oversikt over hva slags musikk elevene spilte i fritiden i tillegg til musikk-skole-repertoaret.

Ser man på kjønnsforskjeller, finner man at 55% av jentene og 37% av guttene beskjeftiget seg med andre typer musikk enn musikk-skolemusikk.

Sammenligner man den gruppen elever som spilte annen musikk i fritiden med de som ikke gjorde det for å se om dette hadde innvirkning på hvor lenge de gikk i musikk-skolen, finner man ingen klare forskjeller. Av de elevene som spilte i 1-2 år, beskjeftiget 52% seg med annet enn musikk-skole-repertoar. Tilsvarende for de elevene som spilte i 6 år eller mer er 43%. Hvorvidt elevene spilte annet enn musikk-skole-repertoar i fritiden, ser altså ikke ut til å ha hatt noen særlig innvirkning på hvor lenge de gikk i musikk-skolen.

Ser man på forskjeller mellom instrumentgruppene, finner man følgende:

Tabell 5.9: Annen fritidsmusikk enn musikkskolemusikk i forhold til instrumentgruppering.

Instrumentgruppe	Annen fritidsmusikk				Totalt	
	Ja		Nei			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Piano	40	25	60	38	100	63
El-orgel	53	21	48	19	100	40
Gitar	59	16	41	11	100	27
Strykere	44	11	56	14	100	25
Blåsere	53	17	47	15	100	32
Totalt	48	90	52	97	100	187

Over halvparten av både orgel-, gitar- og blåser-elevene spilte andre typer musikk i tillegg til musikkskole-repertoaret.

Det samme var tilfelle for henholdsvis 40% og 44% av piano- og stryker-elevene.

5.6 Hvordan likte elevene musikkskole-repertoaret ?

På spørsmål om hvordan elevene likte repertoaret i musikk-skolen, fordelte svarene seg slik:

Tabell.5.10: Hvordan likte elevene musikkrepertoaret ?

Likte repertoaret	Antall elever	%
Godt	60	28
Sånn passe	128	61
Dårlig	21	10
Ubesvart	2	1
Totalt	211	100

Hele 61% av elevene svarte at de likte musikken "sånn passe".

Det var ingen betydelige forskjeller mellom jentenes og guttenes oppfatning av musikkskolerepertoaret. Heller ikke mellom de som hadde gått i musikkskolen i kort tid (1-2 år), og de som hadde spilt lenge (6 år el. mer) var det særlige forskjeller i svarfordelingen.

Undersøker man svarene innen de forskjellige instrumentgruppene, finner man visse forskjeller.

Tabell 5.11: Hvordan likte elevene musikkskole-repertoaret ?
Relatert til instrumentgruppering

Likte repert.	Instrumentgruppe										Totalt	
	Piano		El-orgel		Gitar		Strykere		Blåsere			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Godt	24	15	33	13	30	8	26	7	30	10	28	53
Sånn passe	68	43	63	25	52	14	56	15	61	20	62	117
Dårlig	8	5	5	2	19	5	19	5	9	3	11	20
Totalt	100	63	100	40	100	27	100	27	100	33	100	190

Piano-elevene representerer den gruppen der færrest elever oppgir at de likte musikken "godt" mens et stort flertall opplyser at de likte musikken "sånn passe". Gitar-elevene og strykerne skiller seg fra de andre gruppene ved at hele 19% av disse elevene likte musikken "dårlig".

5.7 Fikk elevene anledning til å improvisere eller komponere?

På spørsmål om de fikk anledning til å improvisere eller komponere i den tiden de gikk i musikkskolen, svarte 21% av elevene ja, og hele 77% nei.

Ser man på svarfordelingen innen de forskjellige instrumentgruppene, finner man følgende tendenser:

Tabell 5.12: Anledning til å improvisere/komponere

Impr./komp.	Instrumentgruppe										Totalt	
	Piano		El-orgel		Gitar		Strykere		Blåsere		% Ant.	
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Ja	29	18	15	6	15	4	15	4	30	10	22	42
Nei	71	44	85	33	85	23	85	23	70	23	78	146
Totalt	100	62	100	39	100	27	100	27	100	33	100	188

Piano-elevene og blåserne representerer de gruppene der flest elever - ca. 30% opplyste at de improviserte/-komponerte. I de andre gruppene fikk bare ca. 15% anledning til slik musikalsk virksomhet.

Sammenligner man de elevene som spilte i 1-2 år, 3-5 år og 6 år eller mer, finner man at flere elever i den siste gruppen enn i de andre gruppene fikk anledning til å improvisere/-komponere.

KAPITTEL 6

6. PÆDAGOGISKE ASPEKTER VED UNDERVISNINGEN I MUSIKKSKOLENE

6.1 Antall lærere elevene hadde i musikkskolen

Tabell 6.1: Antall lærere elevene hadde i musikkskolen.

Antall lærere	Antall elever	%
1 lærer	108	51
2 lærer	59	28
3 lærere	19	19
4 el. flere lærere	24	11
Ubesvart	1	1
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at halvparten av elevene hadde samme lærer hele den tiden de var elever i musikkskolen.

Tabell 6.2: Antall lærere elevene hadde i musikkskolen sett i forhold til hvor lenge de spilte.

Ant. år elevene spilte	Antall lærere								Totalt	
	1		2		3		4		% Ant.	%
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
1-2 år	64	44	26	18	7	5	3	2	100	69
3-5 år	49	48	27	26	11	11	13	13	100	98
6 år eller mer	37	15	34	14	7	3	22	9	100	41
Totalt	51	107	28	58	9	19	12	24	100	208

Tabell 6.2 viser at 64% av de som spilte i 1-2 år hadde én lærer, og 26% hadde 2 lærere.

Av de som spilte i 3-5 år, hadde halvparten én lærer, og av de som fikk undervisning i 6 år eller mer hadde bare 14% én lærer mens hele 38% hadde minst 4 lærere.

6.2 Lærer-elev-forhold

I spørreskjemaet fikk elevene også spørsmål om hvordan de likte læreren sin. I de tilfellene elevene hadde hatt flere, gjaldt spørsmålet den siste. Svarene fordelte seg på følgende måte:

Tabell 6.3: Hvordan likte elevene læreren?

Likte læreren	Antall elever	%
Godt	125	59
Sånn passe	57	27
Dårlig	22	10
Ubesvart	7	3
Totalt	211	100

Det var ingen særlige forskjeller i svarfordelingen mellom de elevene som spilte i 1-2 år, 3-5 år og 6 år eller mer.

6.3 Ros-oppmuntring

På spørsmål om i hvor stor grad elevene fikk ros og oppmuntring av læreren, fordelte svarene seg som tabellen viser:

Tabell 6.4: Hvor ofte fikk elevene ros/oppmuntring av læreren?

Ros/oppmuntring	Ant. elever	%
Ofte	70	33
Av og til	114	54
Sjelden	27	13
Totalt	211	100

Over halvparten av elevene opplyste at de "av og til" fikk ros og oppmuntring.

Ser man på hvordan svarene fordelte seg i de 3 elevgruppene (1-2 år, 3-5 år og 6 år el. mer), finner man at nesten

halvparten av de elevene som spilte i 6 år el. mer "ofte" fikk ros. Bare 1/3 av de som spilte i 1-2 år, og 1/4 av de som spilte i 3-5 år svarte at de "ofte" fikk ros.

6.5 Vanskelighetsgrad på repertoar

På spørsmål om hvordan elevene ville karakterisere vanskelighetsgraden på stykkene de spilte, fordelte svarene seg på følgende måte:

Tabell 6.5: Vanskelighetsgrad på repertoar.

Vanskelighetsgrad	Ant. elever	%
Lett	38	18
Middels vanskelig	159	75
Vanskelig	11	5
Ubesvart	3	1
Totalt	211	100

Sammenligner man svarfordelingen mellom de 3 elevgruppene, finner man en svak tendens til at de elevene som spilte i 6 år eller mer syntes repertoaret var vanskeligere enn elevene i de to andre gruppene.

Ser man på elevenes oppfatning av vanskelighetsgrad innenfor hver instrumentgruppe, finner man at neste 1/4 av strykerne og blåserne karakteriserer stykkene som "lette", mens i overkant av 80% av piano- og orgel-elevene oppfattet stykkene som "middels vanskelige". Bare en liten del av elevene innenfor hver instrumentgruppe syntes stykkene var "vanskelige". Det var ingen klare forskjeller på elevenes oppfatning av vanskelighetsgrad sett i forhold til hvilken musikkskole de var elever ved.

6.6 Vanskelighetsgrad på notelesing

Tabell 6.6: Vanskelighetsgrad på notelesing.

Vanskelighetsgrad	Ant. elever	%
Lett	114	54
Middels vanskelig	83	39
Vanskelig	14	7
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at over halvparten av elevene syntes det var "lett" å spille etter noter, mens svært få opplevde det som "vanskelig".

Det var heller ikke her særlige forskjeller mellom de tre elevgruppene (1-2 år, 3-5 år og 6 år el. mer).

Undersøker man forskjeller i svarfordelingen mellom instrumentgruppene finner man følgende tendenser:

Tabell 6.7: Vanskelighetsgrad på notelesing sett i forhold til instrumentgruppering.

Vanskelighetsgrad	Instrumentgruppe										Totalt	
	Piano		El-orgel		Gitar		Strykere		Blåsere		% Ant.	% Ant.
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Lett	41	26	70	28	37	10	74	20	56	19	54	103
Middels vanskelig	52	33	28	11	48	13	22	6	41	14	40	77
Vanskelig	8	5	3	1	15	4	4	1	3	1	6	12
Totalt	100	64	100	40	100	27	100	27	100	34	100	192

Et stort flertall av orgel- og stryker-elevne karakteriserer notelesing som "lett", mens de fleste piano- og gitar-elevne regner notelesing som "middels vanskelig".

Studerer man svarfordelingen ved de forskjellige musikk-skolene, ser man at mens 39% av elevene fra Volda svarte at notelesing var "lett", mente hele 69% av elevene i Bjugn og litt over halvparten av elevene i Oslo og Bærum det samme.

Ellers stemmer fordelingen forholdsvis godt med gjennomsnittsfordelingen.

6.8 Øvehjelp fra lærer

På spørsmål om læreren gjennomgikk øvemetoder på spilletimene, svarte hele 87% av elevene bekreftende. 12% opplyste at de ikke fikk øvehjelp fra læreren. Sammenligner man de tre elevgruppene, finner man følgende forskjeller:

Tabell 6.8: Øvehjelp fra lærer sett i forhold til hvor lenge elevene spilte.

Ant. år elevene spilte	Øvehjelp				Totalt	
	Ja		Nei		%	Ant.
	%	Ant.	%	Ant.		
1-2 år	89	61	10	7	100	68
3-5 år	83	82	17	17	100	99
6 år el. mer	96	39	3	1	100	40
Totalt	88	182	12	25	100	207

Tendensen går i retning av at flere av de elevene som spilte i min. 6 år, enn av de andre elevene fikk hjelp av læreren m.h.t. øvemetoder.

Sammenligner man instrumentgruppene, finner man at strykerne til en viss grad skiller seg fra de andre gruppene ved at 30% av dem opplyste at de ikke fikk øvehjelp fra læreren. Det samme var tilfelle for 18% av blåserne. Over 90% av piano-, orgel- og gitar-elevne svarte at de fikk hjelp til øvingen. Det var forøvrig ingen særlige forskjeller i svarfordelingen mellom de 4 musikkskolene.

6.7 Hvor mye øvde elevene pr. uke?

På dette spørsmålet ble elevene bedt om å krysse av om de øvde 1) hver dag 2) 3-4 dager pr. uke, eller 3) 1-2 dager

pr. uke. I tillegg skulle de skrive hvor mange minutter de øvde pr. øvedag.

Jeg multipliserte øveminuttene med antall øvedager, og foretok deretter en gruppering av antall øveminutter pr. uke. (se tabell 6.9). Man bør være oppmerksom på at den øvetiden elevene har oppgitt pr. uke kan variere noe fra de faktiske forhold, slik at man tar forbehold om dette når man leser tabellene.

Tabell 6.9: Oversikt over hvor lenge elevene øvde pr. uke.

Øvetid pr. uke i min.	Ant. elever	%
0- 30 min.	27	13
31- 60 min.	61	29
61-120 min.	55	26
121-180 min.	23	11
181 min. eller mer	19	9
Ubesvart	26	12
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at de fleste elevene - ca. 75% - øvde fra $\frac{1}{2}$ til 2 timer pr. uke. Bare 9% øvde mer enn 3 timer i uka.

Sammenligner man hvor mye elevene øvde med hvor mange år de gikk i musikkskolen, finner man ingen betydelige forskjeller mellom gruppene.

Tabell 6.10: Øvetid i minutter pr. uke, sett i forhold til hvor lenge elevene gikk i musikkskolen.

Ant. år i musikkskolen	Øvetid i minutter pr. uke										Totalt	
	0-30		31-60		61-120		121-180		181+			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
1-2 år	19	12	31	19	29	18	16	10	5	3	100	62
3-5 år	15	12	35	28	28	23	11	9	11	9	100	81
6 år eller mer	8	3	30	12	35	14	10	4	18	7	100	40
Totalt	15	27	32	59	30	55	13	23	10	19	100	183

Det kan også være av interesse å undersøke hvor mye elevene i de forskjellige instrumentgruppene øvde i gjennomsnitt pr. uke.

Tabell 6.11: Gjennomsnittlig øvetid pr. uke sett i forhold til instrumentgruppering

Instrumentgruppe	Gj.snittlig øvetid pr. uke i minutter
Piano	98 min.
El-orgel	117 min.
Gitar	79 min.
Strykere	105 min.
Blåsere	128 min.
Totalt	105 min.

Man ser av tabellen at gitar-elevene har det laveste gjennomsnittet, og blåserne det høyeste.

På spørsmål om hvor mange dager pr. uke elevene øvde, fordelte svarene seg slik:

Tabell 6.12: Antall dager pr. uke elevene øvde

Antall dager	Antall elever	%
5-7	47	22
3-4	89	42
1-2	74	35
Ubesvart	1	1
Totalt	211	100

6.8 Spiller elevene fortsatt på instrumentet?

På spørsmål om elevene fortsatt spiller på instrumentet sitt, svarte 70% ja, og 30% nei.

Det er dessuten en tendens som viser at en større del av jentene (75%) enn av guttene (67%) fortsetter å spille på instrumentet sitt etter at de sluttet i musikkskolen.

Det var ingen betydelige forskjeller i svarfordelingen når jeg sammenlignet de elevene som spilte i 1-2 år, 3-5 år og 6 år eller mer. Derimot var det store forskjeller mellom instrumentgruppene.

Tabell 6.13: Spiller elevene fortsatt på instrumentet?
Sett i forhold til instrumentgruppering.

Instrumentgruppe	Spiller fortsatt				Totalt	
	Ja		Nei			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Piano	64	35	36	20	100	55
El-orgel	92	34	8	3	100	37
Gitar	88	21	13	3	100	24
Strykere	35	9	65	17	100	26
Blåsere	79	26	21	7	100	33
Totalt	71	125	29	50	100	75

Orgel-og stryker-elevene skiller seg sterkest ut fra gjennomsnittsverdiene ved at hele 92% av de førstnevnte mot bare 35% av de sistnevnte fortsatt spiller på instrumentet sitt. Også blant gitar-elevene fortsetter en stor del å spille etter at de sluttet i musikkskolen.

KAPITTEL 7

7. UNDERVISNINGSFORM - SAMSPILL - KONSERTDELTAGELSE

7.1 Undervisningsform - gruppe/enetimer

Tabell 7.1: Undervisningsform det siste året elevene gikk i musikkskolen

Undervisningsform	Antall elever	%
Enetimer	107	51
Enetimer + gruppeunderv.	33	16
Gruppeunderv. m/2 elever	32	15
" m/3 elever	20	10
" m/4-5 elever	16	1
Ubesvart	3	1
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at halvparten av elevene fikk undervisning alene det siste året de gikk i musikkskolen.

Ser man på undervisningsformen innenfor hver instrumentgruppe, finner man at nesten 3/4 av piano-elevne og ca. halvparten av orgel-elevne og strykerne fikk undervisning i form av enetimer. Gruppeundervisning var en mer brukt undervisningsform for gitar-elevne og blåserne.

7.2 Samspillaktiviteter i musikkskolen

På spørsmål om de deltok i samspillaktiviteter i musikkskolen i tillegg til vanlig undervisning, svarte 14% ja, og 83% nei.

Ser man på samspilldeltagelse i forhold til hvor lenge elevene gikk i musikkskolen, finner man at bare 17% av de som spilte i 1-2 år hadde samspill. Nesten halvparten av de elevene som spilte i 3-5 år og ca. 1/3 av de som spilte i minst 6 år deltok i samspillaktiviteter, i tillegg til vanlig undervisning.

Det ser også ut til at en større del av jentene (ca. 20%) enn av guttene (ca. 10%) hadde samspillundervisning.

Ser man på samspillaktiviteter i forhold til instrumentgruppering, finner man store forskjeller i svarfordelingen.

Tabell 7.2: Samspillaktiviteter i forhold til instrumentgruppe

Samspill	Instrumentgruppe										Totalt	
	Piano		El-orgel		Gitar		Strykere		Blåsere		% Ant	Ant
	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant		
Ja	5	3	5	2	8	2	33	9	35	12	15	28
Nei	95	59	95	35	92	23	67	18	65	22	85	157
Totalt	100	62	100	37	100	25	100	27	100	34	100	185

7.3 Kor/samspill utenom musikkskolen

Tabell 7.3: Elevenes deltagelse i kor/samspill utenom musikkskolen

Samspillaktiviteter	Antall elever	%
Nei	106	50
Korps	30	14
Orkester	18	9
Rockeband	4	2
Kammergruppe	3	1
Kor	48	23
Ubesvart	2	1
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at halvparten av elevene i hele total- materialet var med i kor eller en form for samspillaktivitet utenom musikkskolen.

Det er forøvrig store kjønnsforskjeller m.h.t. samspill- aktiviteter utenom musikkskolen. 60% av jentene mot 35% av guttene deltok i slike aktiviteter. Kjønnsfordelingen var forholdsvis jevn i korps og orkester, men jentene var i stort flertall i kor-sammenheng.

Ser man på de forskjellige instrumentgruppene, oppdager man at gitarelevne og blåserne i mye større grad enn de andre elevene var engasjert i musikkaktiviteter utenom musikk- skolen. 1/3 av gitaristene sang i kor, mens blåserne først og fremst var med i korps og orkester. Strykerne var som ventet best representert i orkester-sammenheng.

7.4 Deltok elevene på musikkskolekonserter?

Tabellen viser hvor mange ganger pr. år elevene deltok på konserter i musikkskolen.

Tabell 7.4: Oversikt over antall konsert-deltagelser pr. år.

Antall konsert-deltagelser	Antall elever	%
6. eller flere	1	1
3-5	20	10
1-2	113	54
Aldri	75	36
Ubesvart	2	1
Totalt	211	100

Ca. halvparten av elevene deltok på 1-2 konserter i året, og over 1/3 spilte aldri på konserter.

Det var små forskjeller i svarfordelingen mellom instrument- gruppene, med unntak av en liten tendens som viste at blåser- og stryker-elevne deltok på noe flere konserter enn

de andre elevene. Videre ser det ut til at flere av de elevene som spilte i minimum 6 år deltok oftere på konserter enn elevene i de 2 andre gruppene (1-2 år og 3-5 år).

Ser man på elevenes konsertdeltagelse i forhold til hvilken musikkskole de kommer fra, finner man at Bjugn hadde den høyeste deltagelseprosenten. Volda utpeker seg ved at hele 67% av elevene aldri spilte på konserter.

Også her er det store kjønnsforskjeller i svarfordelingen. 51% av guttene og 26% av jentene spilte aldri på konserter, og av de elevene som deltok på 1-2 konserter pr. år, var 62% jenter og 42% gutter.

7.5 Hvordan likte elevene å spille for andre?

På spørsmål om hvordan elevene likte å spille for andre, fordelte svarene seg på følgende måte:

Tabell 7.5: Hvordan like elevene å spille for andre?

Likte å spille for andre	Antall elever	%
"Godt"	34	16
"Sånn passe"	108	51
"Dårlig"	64	30
Ubesvart	5	2
Totalt	211	100

Det var ingen vesentlige forskjeller i svarfordelingen da jeg sammenlignet instrumentgruppene.

Heller ikke mellom de elevene som hadde spilt i mange år og de som bare hadde vært elever i 1-2 år var det noen betydelige forskjeller i svarfordelingen.

Det ser derimot ut til å være en tendens til at jentene i større grad enn guttene likte å spille for andre.

KAPITTEL 8

8. ELEVENES AKTIVITETER DA DE SLUTTET I MUSIKKSKOLEN

8.1 Utdanning/arbeid

Tabellen viser hva slags aktiviteter, dvs. jobb eller utdanning elevene var opptatt med da de sluttet i musikk-skolen.

Tabell 8.1: Aktivitet ved musikkskoleslutt

Aktivitet	Antall elever	%
Grunnskole	155	74
Videregående skole	37	18
Lavere annen utdanning	7	3
Høyere annen utdanning	7	3
Arbeid	4	2
Ubesvart	1	1
Totalt	211	100

3/4 av elevene gikk fortsatt i grunnskolen da de sluttet i musikkskolen.

"Lavere annen utdanning" omfatter forskjellige typer fagutdanning, mens "høyere annen utdanning" er på universitetsnivå.

8.2 Andre fritidssysler utenom musikkskolen

På spørsmål om de hadde andre fritidssysler i tillegg til musikkskolen, svarte 86% av elevene ja, og 12% nei.

Det var ingen kjønnsforskjeller i svarfordelingen. Her følger en oversikt over hvilke andre fritidssysler elevene hadde ved musikkskoleslutt.

Tabell 8.2: Andre fritidssysler ved siden av musikkskolen

Andre fritidssysler	Antall elever	%
Ingen	26	12
En type idrett	42	20
To typer idrett	35	17
Andre musikk-aktiviteter	17	8
Klubb-aktiviteter	13	6
Musikk-og klubbaktiviteter	13	6
Musikkakt. + idrett	30	14
Klubbakt. + idrett	16	8
Annet	17	8
Ubesvart	2	1
Totalt	211	100

Over halvparten drev med idrett ved siden av musikkskolen. Det var en like stor prosentdel elever fra hver elevgruppe (1-2 år, 3-5 år, 6 år el. mer) som hadde andre fritidssysler i tillegg til musikkskolen.

8.3 Ønskede forandringer i musikkskolen

På spørsmål om hva de skulle ønske hadde vært annerledes i musikkskolen, sto elevene helt fritt m.h.t. svar. Her følger en oversikt over hvilke forandringer de ønsket:

Tabell 8.3: Ønskede forandringer i musikkskolen

Ønskede forandringer	Antall elever	%
Rimeligere undervisning	5	2
En fast lærer	5	2
Samspillaktiviteter	14	7
Bestemme repertoar selv	37	18
Mindre press	4	2
Færre konserter	2	1
Flere konserter	2	1
Mer undervisning/lengre timer	14	7
Mindre rutine i undervisningen	7	3
Ønsket ny lærer	2	1
Større bredde i undervisninge	4	2
Mer kreativ undervisning	5	2
Desentralisert undervisning	3	1
Utvidet tilbud	2	1
Fornøyd	44	21
Ubesvart	61	29
Totalt	211	100

Man kan med glede merke seg at 1/5 av elevene opplyste at de var fornøyde med opplegget i musikkskolen.

18% ønsket selv i større grad å være med på å bestemme repertoar.

7% ønsket å være med i samspillgrupper, og like mange ønsket enetimer eller lengre undervisningstimer.

Ser man på hvilke forandringer elevene innenfor hver instrumentgruppe ønsker seg, finner man at piano-elevne ønsker seg større medbestemmelse i valg av repertoar, mer samspill, lengre undervisningstimer eller enetimer, og de vil gjerne beholde den samme læreren hele tiden.

Orgel-elevne ønsker også i større grad å velge repertoar selv, og hele 42% av gitar-elevne opplyser det samme. Disse elevene ønsker også lengre undervisningstimer

eller enetimer, og de vil gjerne ha en mer kreativ undervisning.

Også strykerne ønsker å bestemme repertoar selv, om enn i mindre grad enn de før omtalte gruppene.

Hele 48% av blåserne opplyser at de er fornøyde med musikk-skolen, men denne gruppen har også ønsker om samspill, og de vil gjerne ha utvidede tilbud.

KAPITTEL 9

9. HVORFOR SLUTTER ELEVENE I MUSIKKSKOLEN ?

Spørsmålet om hvorfor de sluttet i musikkskolen ble formulert på en slik måte at elevene sto helt fritt med hensyn til svar. Noen oppga derfor flere grunner til at de hadde sluttet. I tabellen er det kun tatt med den årsaken som hver enkelt elev oppga som den viktigste.

Tabell 9.1: Årsaker til at elevene sluttet i musikkskolen

Sluttårsaker	Antall	%
mye skolearbeid	11	5
kjedelig/misfornøyd	79	37
ofte vikar	3	1
mye skolearbeid+fritidssysler	31	15
for dyr undervisning	4	2
negativ lærer	15	7
lite utbytte av undervisningen	7	3
lang vei til musikkskolen	5	2
læreren sluttet	2	1
eleven flyttet	14	7
vanskelig å spille	4	2
hadde lært tilstrekkelig	15	7
spilte i, eller skulle begynne i skolekorps	8	4
begynte musikkutdanning	4	2
ubesvart	9	4
totalt	211	100

Vi ser at hele 37% av elevene sluttet fordi de syntes det var kjedelig i musikkskolen. 20% opplyste at skolearbeid og andre fritidssysler opptok dem så mye at det ikke ble tid til øving. 7% sluttet fordi læreren var negativ, og 8% opplyste at de syntes de hadde lært nok, eller at musikkskolen ikke hadde flere tilbud til dem.

En kan også merke seg at bare 4 av de 211 elevene i totalmaterialet valgte å ta musikkutdanning.

Tabell 9.2: Årsaker til at elevene sluttet, sett i forhold til de 4 musikkskolene.

Sluttårsaker	Musikkskole								Totalt	
	Oslo		Bjugn		Bærum		Volda		% Ant	% Ant
	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant		
Skolearbeid	7	3	8	4	5	3	2	1	5	11
Kjedelig/misfornøyd	35	16	37	18	48	31	32	14	39	79
Ofte vikar	7	3	-	-	-	-	-	-	2	3
Skolearb.+fritids- sysler	20	9	6	3	20	13	16	7	16	32
Dyr undervisning	2	1	2	1	-	-	2	1	2	3
Negativ lærer	11	5	6	3	9	5	5	2	7	15
Lite utbytte	-	-	2	1	5	3	7	3	3	7
Lang vei	7	3	4	2	-	-	-	-	3	5
Lærer sluttet	2	1	-	-	2	1	-	-	1	2
Eleven flyttet	9	4	8	4	5	3	7	3	7	14
Vanskelig	2	1	6	3	-	-	-	-	2	4
Lært nok	-	-	18	9	2	1	14	6	8	16
Korps	-	-	-	-	2	1	16	7	4	8
Mus.utdanning	-	-	2	1	5	3	-	-	2	4
Totalt	100	46	100	49	100	64	100	44	100	203

Studerer man tabell 9.2 oppdager man enkelte forskjeller mellom musikkskolene. I Bærum opplyste hele 48% at de kjedet seg, og Oslo-elevene var de eneste som klaget på at de ofte hadde vikar. I Bjugn var det svært få i forhold til gjennomsnittet som oppga at skolearbeid og andre fritidssysler var årsaken til at de sluttet. Videre skiller Bjugn og Volda seg fra de andre to musikkskolene ved at en forholdsvis stor del av elevene sluttet fordi de syntes de hadde lært nok. Man kan også merke seg at i Volda sluttet hele 16% av elevene fordi de begynte å spille i korps.

For å skille de ytre årsakene som fikk elevene til å slutte fra de årsakene som direkte hadde sammenheng med undervisningen og det pedagogiske opplegget i musikkskolen, fant jeg det hensiktsmessig å dele de forskjellige svarene inn i 2 grupper.

Den første gruppen omfatter de årsakene som går direkte på undervisningen: "kjedelig", "ofte vikar", "negativ lærer", "lite utbytte", og "vanskelig."

Denne gruppen omtales heretter under betegnelsen "kjedelig, misfornøyd".

Den andre gruppen viser de ytre årsakene som gjorde at elevene sluttet: "mye skolearbeid", "skolearbeid og andre fritidssysler," "dyr undervisning", "lang vei". "læreren sluttet", "flytting", "lært tilstrekkelig", "begynte i korps", og "musikkutdanning". Denne gruppen omtales heretter under betegnelsen "kjedelig, misfornøyd".

Den andre gruppen viser de ytre årsakene som gjorde at elevene sluttet: "mye skolearbeid", "skolearbeid og andre fritidssysler", "dyr undervisning", "lang vei", "læreren sluttet", "flytting", "lært tilstrekkelig", "begynte i korps", og "musikkutdanning". Denne gruppen omtales heretter under betegnelsen "andre/ytre årsaker".

Til denne inndelingen er det å innvende at en del av punktene i gruppe 2 også kunne høre med i gruppe 1. Dette gjelder f.eks. i de tilfellene der elevene sluttet fordi de prioriterte andre fritidssysler, - noe de kanskje ikke ville gjort hvis de var svært fornøyde med musikkskolen. Men ut ifra det materialet jeg har til rådighet, blir det mest fruktbart med en inndeling der skillet går mellom de faktorene som direkte sier noe om elevens opplevelse av musikkskolen og dens virksomhet i forhold til de andre og utenforliggende årsakene som førte til at elevene sluttet.

Tabell 9.3: Årsaker som førte til at elevene sluttet i musikkskolen, gruppert

Sluttet p.g.a.	Antall	%
1. Kjedelig/misfornøyd	118	56
2. Andre årsaker	85	40
Ubesvart/vet ikke	8	4
Totalt	211	100

Av tabellen ser man at halvparten av elevene sluttet fordi de på en eller annen måte var misfornøyd med eller uinteresserte i undervisningen eller opplegget i musikkskolen.

Den videre bearbeidingen av stoffet kommer til å dreie seg om de faktorene som direkte har med musikkskolens virksomhet å gjøre. Siden jeg er interessert i å klarlegge trivsels- og mistrivsels-faktorer i musikkskolen, blir det interessant å se nærmere på de årsakene som førte til at elevene sluttet, som sier noe om opplegget og undervisningen i musikkskolen. Jeg kommer derfor ikke til å legge vekt på andre og utenforliggende årsaker, siden disse ikke belyser musikkskolens virksomhet i noen særlig grad. Denne siste kategorien av sluttårsaker er interessant som et sammenligningsgrunnlag for den førstnevnte slutt-kategorien, og de elevene som sluttet av ytre årsaker kan fungere som en slags kontrollgruppe i forhold til de elevene som sluttet pga. misnøye.

Når man ønsker å kartlegge trivsels- og mistrivselsfaktorer i musikkskolen, er det flere forhold man må undersøke. Jeg har valgt å se nærmere på 1) Lærerens rolle, 2) skolen som institusjon, og 3) elevenes rolle.

Det kan selvfølgelig innvendes at det er vanskelig å skille disse tre faktorene fra hverandre og se på hver enkelt isolert, men jeg har allikevel valgt å ha det som et utgangspunkt for senere å trekke opp forbindelseslinjer mellom dem. Et argument for å gjøre det på denne måten, er at det skaper større oversiktighet for leseren, og at det ut ifra en musikkpedagogisk synsvinkel vil være et

kjent utgangspunkt for å beskrive ulike forhold innenfor en musikk-skole.

9.2 Lærerens rolle i musikk-skolen

Læreren spiller ofte en vesentlig rolle i musikk-skolen. Dette skyldes delvis at han som regel står nokså fritt m.h.t. undervisningsopplegg, og delvis at undervisningsformen med små elevgrupper og enkeltundervisning fører til en nær kontakt mellom læreren og elevene.

Dessuten blir læreren ofte den personen som i størst grad gir eleven respons på det han eller hun presterer på instrumentet.

Ved at læreren i stor grad har anledning til å bestemme innholdet i undervisningen, har han også et stort ansvar både overfor skolen og overfor elevene. Det blir av avgjørende betydning at han har en grundig gjennomtenkt målsetting for undervisningen, og at han vet hvilke undervisningsmetoder som fører til målene. Det blir dessuten viktig for læreren å finne en balansegang mellom sine egne målsettinger og elevenes forutsetninger og ønsker.

I denne forbindelse er det interessant å undersøke i hvor stor grad de elevene som sluttet pga. misnøye med musikk-skolen fikk sine repertoar-ønsker innfridd.

Tabell 9.4: Elevens musikkønsker innfridd, relatert til sluttårsak.

Sluttårsak	Elevens ønsker innfridd								Totalt	
	Ofte		Av/til		Sjelden		Aldri		% Ant	% Ant
	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant		
Kjedelig/misfornøyd	11	5	26	12	40	19	23	11	100	47
Andre ytre årsaker	43	17	30	12	10	4	18	7	100	40
Totalt	25	22	28	24	26	23	21	18	100	87

Av tabellen ser man at mens 37% av de elevene som sluttet fordi de var misfornøyde "ofte" eller "av og til" fikk sine musikkønsker oppfylt, svarte 73% av de andre elevene det samme.

Hele 40% av de som var misfornøyde opplyste at de "sjelden" fikk sine ønsker oppfylt.

Det at elevene i liten grad fikk være med på å bestemme repertoaret, ser ut til å ha en sammenheng med at de sluttet i musikkskolen.

Denne påstanden styrkes ytterligere når man ser at hele 18% av alle elevene i undersøkelsen opplyste at de selv ønsket større selvbestemmelse i valg av repertoar. Et stort flertall av disse elevene sluttet pga. at de var misfornøyde med musikkskolen.

Dessuten er det en klar tendens til at de elevene som ofte fikk ønskene sine innfridd, spilte i flere år enn de som aldri eller sjelden fikk spille det de ønsket.

Tabell 9.5: Antall år i musikkskolen sett i forhold til hvor ofte elevene fikk sine repertoar-ønsker innfridd.

Ant. år i musikkskolen	Elevens ønsker innfridd								Totalt	
	Ofte		Av/til		Sjelden		Aldri		% Ant	
	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant		
1 - 2	6	1	29	5	18	3	47	8	100	17
3 - 5	27	13	25	12	35	17	14	7	100	49
6 el. flere	36	9	32	8	20	5	12	3	100	25
Totalt	25	23	28	25	28	25	20	18	100	91

Siden læreren spiller en så sentral rolle i musikkskolen, og siden han som før nevnt ofte er den som i størst grad gir elevene respons på deres prestasjoner, er det interessant å se i hvor stor grad elevene har fått ros og oppmuntring, og om det er forskjeller mellom gruppen.

Tabell 9.6: Hvor ofte fikk elevene ros?
Relatert til sluttårsak

Sluttårsak	Hvor ofte fikk elevene ros						Totalt	
	Ofte		Av/til		Sjelden		% Ant	
	%	Ant	%	Ant	%	Ant		
Kjedelig/misfornøyd	30	35	52	61	19	22	100	118
Andre ytre årsaker	36	32	59	50	4	3	100	85
Totalt	33	67	55	111	12	25	100	203

Tabellen viser at flere av de som sluttet av "andre" årsaker fikk oftere ros enn av de elevene som sluttet pga. misnøye. I tråd med hva man vet fra motivasjonspsykologien er det her grunn til å anta at ros hadde en motiverende virkning på elevene.

En viktig del av lærerens oppgave er å legge stoffet til rette slik at elevene har best mulige forutsetninger for å mestre de oppgavene som blir pålagt dem.

Gjennomgåelse av ny lekse er ofte et viktig ledd i undervisningen, særlig når nye ting skal læres. En av lærerens viktigste funksjoner er å lære elevene gode øvemetoder slik at de etter hvert blir istand til å takle eventuelle problemer på egenhånd. Spørreskjemaet tok opp dette, og elevene ble spurt om de fikk hjelp av læreren mht. fingersetning, rytme, mm. Nesten 90% av alle elevene svarte at de fikk slik hjelp av læreren, og det var ingen vesentlige forskjeller i svar mellom de elevene som sluttet pga. misnøye, og de som sluttet av andre årsaker. Det er således ingenting som tyder på at de elevene som er med i denne undersøkelsen sluttet i musikkskolen fordi de ikke fikk den nødvendige hjelpen av læreren.

Et annet viktig aspekt ved tilretteleggelsen av undervisningsstoffet er at elevene får spille stykker som er tilpasset det ferdighetsnivået de er på. Det setter store krav til lærerens repertoarkjennskap å til enhver tid vite hva elevene kan mestre, slik at man unngår at de mister interessen for spillingen pga. for lett eller for vanskelig repertoar.

Tabell 9.7: Vanskelighetsgrad på repertoar. Relatert til sluttårsak.

Sluttårsak	Vanskelighetsgrad på repertoar						Totalt	
	Lett		Middels		Vanskelig		% Ant.	%
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Kjedelig/misforn.	19	22	75	88	7	8	100	118
Andre/ytre års.	18	15	78	64	4	3	100	82
Totalt	19	37	76	152	6	11	100	200

Av tabellen ser man at det er små forskjeller mellom gruppene. 3/4 av alle elevene syntes stykkene var middels vanskelige, og det skulle tilsi at repertoaret var godt tilpasset disse elevenes ferdighetsnivå. De resterende 25 % av elevene opplevde stykkene som lette eller som vanskelige, noe som skulle tyde på at repertoaret bød på for stor eller for små utfordringer.

Heller ikke hadde elevene særlige problemer med notelesning. Over 90 % betraktet notelesning som lett eller middels vanskelig, og det var ingen særlig forskjeller mellom de 2 gruppene i dette spørsmålet.

Det ser altså ut til at vanskelighetsgraden på repertoaret samsvarer svært godt med elevenes ferdighetsnivå, og at dårlig tilpasset repertoar ikke er en fremtredende årsak til at elevene slutter i musikkskolen.

9.2 Musikkskolen som institusjon

I Bærum kommunale musikkskoles undervisningsplan står det følgende: "Musikk skolens formål er å gi barn, ungdom og voksne i Bærum en planmessig musikkopplæring for derved å stimulere interessen for aktiv musikk utfoldelse."

Dette er kjente tanker for lærere som underviser i musikk, og de fleste musikk skolene fremhever denne målsettingen når det argumenteres for berettigelsen av skolens virksomhet.

Tidligere har det vært vanlig å argumentere for musikkens verdi med forhold som ligger utenfor musikken selv. Et eksempel på dette har vært at man legger vekt på musikk skolens sosiale funksjon.

Etter hvert har det imidlertid blitt en nødvendighet for alle som arbeider med musikk å kunne argumentere for musikkens plass i samfunnet ut ifra dens egen verdi. Det er selvfølgelig viktig at musikken kan bidra til bedre kontakt mellom mennesker, men mer interessant blir det å finne ut hvilken verdi musikken har for oss som individer, og hva den betyr for vår emosjonelle og intellektuelle utvikling.

Når musikk skolene legger opp en undervisningsplan, er det flere aspekter å ta hensyn til. Det første og viktigste burde være å ta utgangspunkt i den målsettingen skolen har, og lage et undervisningstilbud som tjener denne målsettingen.

Det som desverre ofte er tilfelle idag, er at skolene sliter med dårlig økonomi, og i altfor stor grad styres av dette. De praktiske konsekvensene blir at skolene er nødt til å ta inn så mange elever som overhode mulig, fordi de er avhengige av den økonomiske støtten som elevkontingentene utgjør. Dette medfører gjerne at elevgruppene blir store, og kvaliteten på undervisningen forringes.

Spørreskjemaet tok opp noen sider ved musikkskolens virksomhet som har med organiseringen av undervisningen å gjøre.

Elevene ble spurt om de ble undervist alene eller i gruppe. Svarene viste at halvparten av elevene hadde enetimer, og mindre enn 10 % var i grupper på mer enn 4 elever det siste året de gikk i musikkskolen.

Tabell 9.8: Undervisningsform siste år elevene gikk i musikkskolen. Relatert til sluttårsak.

Sluttårsak	Undervisning siste år										Totalt	
	Enetimer		Gruppe + Enetimer		Gr.2.elever		Gr.3 elever		Gr.4-5elev.			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Kjedelig/ Misfornøyd	50	58	14	16	21	24	8	9	8	9	100	116
Andre/ Ytre Årsaker	52	44	19	16	10	8	12	10	7	6	100	84
Totalt	51	102	16	32	16	32	10	19	8	15	100	200

Tabellen viser ingen store forskjeller mellom gruppene. Bare i rubrikken " gruppe med 2 elever " kan man registrere at de elevene som sluttet pga. misnøye var i flertall.

Arsakene til misnøye med gruppeundervisningen kan være mange. Ofte fungerer gruppene dårlig pga. at elevenes ferdighetsnivå er forskjellig, og lærerne blir nødt til å undervise hver enkel elev istedet for å aktivisere hele gruppen samtidig.

På denne måten blir elevene sittende passive i for store deler av timen, og dette kan være både uinspirerende og kjedelig.

På spørsmål om hvilke forandringer elevene ønsket i musikk-skolen, svarte en del at de ønsket samspill-aktiviteter. Det var sværet mange elever - over 80 % - som opplyste at de ikke spilte i noen samspillgruppe i tillegg til den vanlige undervisningen, og dette tyder på at det muligens er en mangel ved det undervisningstilbudet musikkskolene gir.

I denne forbindelse kan det være interessant å studere hver enkelt instrumentgruppe for å se om det er forskjeller i samspillaktivitetene, og om eventuelle forskjeller kan si noe om hvorfor elevene slutter i musikkskolen.

Blant piano-elevenne svarte hele 95 % at de ikke hadde samspill i tillegg til vanlig undervisning, og like mange av disse sluttet på grunn av andre/ytre årsaker som av misnøye med skolen.

Blant orgel-elevenne var det ingen av de som sluttet pga. misnøye som deltok i samspill. 12 % av de elevene som sluttet av andre årsaker hadde samspill.

Heller ikke noen av de gitarelevenne som sluttet pga. misnøye deltok i samspill, men 15 % av de som sluttet av andre grunner hadde samspill i tillegg til vanlig undervisning.

Strykerne skiller seg ut fra de andre gruppene ved at et flertall av de elevene som deltok i samspill sluttet pga. misnøye med musikkskolen. Denne tendensen er det vanskelig å gi noen forklaring på. Ca. 1/3 av alle strykerne hadde samspill.

Hos blåserne finner man en interessant tendens. Av de elevene som sluttet pga. misnøye, deltok ca 1/5 i samspill. I den andre gruppen - dvs. de som sluttet av "andre" årsaker - spilte over halvparten av elevene i samspillgruppe i tillegg til vanlig undervisning.

Når man ser bort ifra stryker-gruppen, ser det altså ut ut til at samspillaktiviteter har en positiv innvirkning på elevenes trivsel i musikkskolen. Denne påstanden styrkes ytterligere når man finner at den gjennomsnittlige øvetiden pr. uke for de som hadde samspill var 2 timer og 26 minutter (23 elever). De som ikke hadde samspill (153 elever) øvde i gjennomsnitt bare 1 time og 38 minutter pr. uke.

En viktig side ved musikkskolens virksomhet bør være å arrangere konserter, slik at elevene gis anledning til å formidle den musikken de tilegner seg til et publikum. Ofte er dette et forsømt kapittel ved undervisningen, og øvingen foregår uten tanke på at musikken skal kunne brukes, og at den har en funksjon. De fleste musikkskole-elever vil reagere med nervøsitet når de skal spille på en konsert. Ofte kan en slik opplevelse føles så ubehagelig og negativ at elevene blir skremte og ikke tør forsøke igjen.

Dette skjer oftest i de tilfellene der det i undervisningen ikke har blitt lagt vekt på de nødvendige forberedelsene man bør gjøre for at en konsert skal bli vellykket, eller hvis elevene deltar så sjelden på konserter at det blir umulig å opparbeide noen rutine.

I et tidligere avsnitt viste jeg til at 36 % av elevene i totalmaterialet aldri deltok på musikkskole-konserter, og at over halvparten av elevene spilte på 1 - 2 konserter i året.

Det var ingen betydelige forskjeller i konsertdeltagelse mellom de elevene som sluttet pga. misnøye og de elevene som sluttet av andre/ytre årsaker.

9.3. Elevens rolle i musikkskolen

Når man diskuterer trivsels- og mistrivselsfaktorer i musikkskolen, blir dette mest fruktbart når man relatere det til elevenes ønsker og siktemål.

Elevenes rolle bør stå sentralt i en slik diskusjon, og det er i denne sammenheng interessant å se nærmere på enkelte sider ved elevenes bakgrunn, samt elevenes reaksjoner på opplegget i musikkskolen, for å få vite mer om årsakene til at de slutter å spille.

I musikkpedagog-kretser snakker man ofte om foreldre som presser sine barn til å begynne å spille, og hvor uheldig det er at ikke eleven er naturlig motivert.

I et tidligere kapittel viste jeg at de aller fleste elevene i totalmaterialet opplyste at de begynte å spille fordi de selv hadde lyst, - ofte pga. venner og søsken som også spilte.

Hvis man forsøker å finne en sammenheng mellom hvorfor elevene begynte å spille og hvorfor de sluttet, ser man at det ikke er store forskjeller mellom de elevene som sluttet pga. misnøye og de som sluttet av andre/ytre årsaker.

Tabell 9.9: Hvorfor begynte elevene å spille?
Relatert til sluttårsak.

Sluttårsak	Hvorfor begynte elevene å spille?										Totalt	
	Hadde lyst		Lyst & Instr.		Press		Lyst + Venner sp.		Lyst + Søsken sp.		% Ant.	% Ant.
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.		
Kjedelig/ misforn.	69	79	6	7	9	10	7	8	9	10	100	114
Andre/ Ytre Års.	78	59	8	6	4	3	7	5	4	3	100	76
Totalt	73	138	7	13	7	13	7	13	7	13	100	190

Av de små tendensene som imidlertid viser seg, kan man se at et flertall av de som begynte å spille fordi de hadde søsken som spilte, eller fordi de var presset av foreldrene, sluttet p.g.a. misnøye.

Videre ser man at en større prosentdel av de som sluttet av "andre/ytre" årsaker enn av misnøye, begynte å spille fordi de selv hadde lyst.

Det var heller ingen klare forskjeller mellom gruppene m.h.t. andre i nærmiljøet som spilte. Dette er kanskje uventet for de som ville anta at nærmiljøet spilte en stor rolle for elevenes interesse og motivasjon. Man kunne i så fall ha forventet at færre av de elevene som sluttet p.g.a. misnøye enn de andre elevene hadde familie og venner som også spilte.

Ofte representerer musikkskolen en helt annen musikkultur enn den elevene kjenner fra sitt eget miljø, og fra ungdomsmiljøer generelt.

I denne sammenhengen er det interessant å undersøke hvordan elevene likte det repertoaret som ble brukt i musikkskolene. Ved å se på elevenes musikkønsker mot den musikken de foretrakk å lytte til, var det mulig å fastslå at elevene gjerne ønsket å lære å spille den type musikk som de likte å høre på.

Over halvparten av elevene i totalmaterialet opplyste at de foretrakk å høre på pop og rock, og i underkant av 25 % likte klassisk musikk i tillegg til andre musikkformer.

De fleste musikkskolene bruker for det meste et repertoar som representerer den klassiske musikk-kulturen, og det er klart at det kan være vanskelig å finne et repertoar som tilfredstiller elevene og samtidig holder seg innenfor rammen av det som tradisjonelt brukes i musikkskolene.

Her følger noen tabeller over hvordan elevene likte musikk-skole-repertoaret sett i forhold til den musikken de foretrakk å lytte til.

Tabell 9.10: Oversikt over hvordan elever som foretrakk å lytte til pop/rock likte musikk-skole-repertoaret.

Relatert til sluttårsak.

Sluttårsak	Likte musikk-skole-repertoaret						Totalt	
	Godt		Passe		Dårlig			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Kjedelig/misfornøyd	16	10	67	42	18	11	100	63
Andre/ytre årsaker	29	14	67	33	4	2	100	49
Totalt	21	24	67	75	12	13	100	112

Tabellen viser at de elevene som foretrakk pop og rock og som sluttet på grunn av misnøye, likte repertoaret i musikk-skolen dårligere enn de elevene som sluttet av "andre" årsaker.

Tabell 9.11: Oversikt over hvordan elever som foretrakk å lytte til klassisk musikk med mer likte musikk-repertoaret.

Relatert til sluttårsak

Sluttårsak	Likte musikk-skole-repertoaret						Totalt	
	Godt		Passe		Dårlig			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Kjedelig/misfornøyd	35	9	65	17	-	-	100	26
Andre/ytre årsaker	71	15	29	6	-	-	100	21
Totalt	51	24	49	23	-	-	100	47

Oversikten viser meget tydelig at de elevene som foretrakk å lytte til klassisk musikk m.m også likte musikk-skolerepertoaret i ganske stor grad (sammenlign tabell 9.10 og 9.12).

Videre ser man at hele 71 % av de elevene som sluttet av "andre/ytre" årsaker opplyste at de likte musikk-skolerepertoaret godt mot bare 35 % av de elevene

som sluttet pga. misnøye. Ingen elever likte repertoaret dårlig, og disse tallene skulle tilsi at musikkskolen er et ganske godt tilbud til de elevene som foretrekker klassisk musikk.

Tabell 9.12: Oversikt over hvordan elever som foretrakk å lytte til "diverse musikk" utenom rock/pop/klassisk likte musikkskolerepertoaret. Relatert til sluttårsak.

Sluttårsak	Likte musikkskole-repertoaret						Totalt	
	Godt		Passe		Dårlig			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Kjedelig/misfornøyd	14	2	50	7	36	5	100	14
Andre/ytre årsaker	75	3	25	1	-	-	100	4
Totalt	28	5	44	8	29	5	100	18

Også her er det store prosentvise forskjeller mellom de to elevgruppene, men man bør merke seg at antall elever er forholdsvis lite og at det derfor er usikkert om man ville få den samme tendensen med en større elevmasse.

Tabell 9.10, 9.11 og 9.12 viser altså at de elevene som foretrakk "pop/rock" og "diverse musikk" utenom pop/rock og klassisk, som lyttemusikk likte musikkskolerepertoaret dårliger enn de elevene som lyttet til klassisk musikk m.m. Videre var de elevene som slutter pga. misnøye - uansett lyttemusikk-kategori - de som var dårligst fornøyd med musikkskolens repertoar i forhold til de som sluttet av "andre/ytre" årsaker.

En annen interessant tendens i denne forbindelse, er at de elevene som likte repertoaret i musikkskolen godt, øvde betydelig mer enn de som ikke var fornøyd med repertoaret.

Tabell 9.13: Gjennomsnittlig øvetid pr. uke, sett i forhold til hvor godt elevene likte musikkskole-repertoaret.

Likte repertoaret	Gj.sn.øvetid pr. uke i min.	Antall elever
Godt	145	53
Sånn passe	95	107
Dårlig	66	20
Totalt	106	180

Det blir da også interessant å undersøke hvor mye elevene i de tre lyttekategoriene øvde pr. uke.

Tabell 9.14: Gjennomsnittlig øvetid pr. uke sett i forhold til hvilken musikk elevene foretrakk å lytte til.

Likte å lytte til	Gj.sn.øvetid pr. uke i min.	Antall elever
Rock/pop	93	105
Klassisk m.m.	151	43
Diverse ÷ rock/pop/klassisk	101	17
Totalt	109	165

Hvis man betrakter øvingen som et tegn på trivsel i musikk-skolen, noe som vel er naturlig, ser man at de elevene som likte repertoaret trivdes bedre enn de som var misfornøyd med det.

Det er på grunnlag av disse forholdene rimelig å anta at misnøye med repertoaret er en medvirkende årsak til at eleven sluttet i musikkskolen.

For å få et bilde av elevenes trivsel i musikkskolen og deres motivasjon for å spille, kan det være fruktbart å undersøke hvor mye tid de avsatte til øving på instrumentet.

I denne sammenheng er det flere aspekter som virker inn på elevenes motivasjon til å øve.

For det første er det av stor betydning at elevene lærer å øve, dvs. at læreren ved gjennomgåelse av nytt stoff legger vekt på hvilke øvemethoder som bør brukes for å oppnå de ønskede resultatene. Alt for mange elever får beskjed om å gå hjem og øve uten at de vet hvordan de skal gå løs på de forskjellige problemene. Dette fører gjerne til at øvingen blir planløs, og eleven føler at arbeidet er forgjeves fordi det ikke skjer noen fremgang. Det er vesentlig for elevenes motivasjon at de føler at de lykkes i det de arbeider med.

I et tidligere kapittel viste jeg at ca. 90 % av elevene i totalmaterialet opplyste at de fikk hjelp til øving av læreren.

Da jeg undersøkte hvor mye de elevene som fikk øvehjelp øvde pr. uke, fant jeg at gjennomsnittet lå på 1 time og 49 minutter (161 elever).

De elevene som ikke fikk hjelp av læreren m.h.t. øvemethoder (18 elever) øvde i gjennomsnitt 1 time og 22 minutter pr. uke. Selv om antall elever er svært forskjellig i disse to gruppene, viser tendensen at elevene øver mer hvis de får hjelp m.h.t. øvemethoder.

Det som ofte kan være et problem idag, er at de fleste ungdommer er engasjert på så mange forskjellige hold at de hverken har tid eller overskudd til å øve så mye som det er nødvendig for at fremgangen skal være jevn.

Bare 12 % av elevene i hele totalmaterialet svarte at de ikke hadde andre fritidssysler ved siden av musikkskolen. Det blir dermed en prioriteringssak om eleven vil bruke mye tid til øving fremfor å drive med andre ting, og musikkskolens oppgave blir da å gjøre undervisningen så interessant at elevene velger å bruke tiden sin på å spille.

Da jeg undersøkte hvor mye de elevene som hadde andre fritidssysler utenom musikkskolen øvde, fant jeg at gjennomsnittlig øvetid pr. uke var 1 time og 36 minutter. (159 elever). De elevene som ikke hadde andre fritidssysler (20 elever) øvde i gjennomsnitt 3 timer og 9 minutter pr. uke.

Tabell 9.15: Øvetid pr. uke sett i forhold til sluttårsak.

Sluttårsak	Gj.sn. øvetid pr. uke i min.	Ant. elever
Kjedelig/ misfornøyd	91 min.	101
Andre/ ytre årsaker	125 min.	77
Totalt	108 min.	178

Tabellen viser at det er stor forskjell på hvor mye eleven i de 2 gruppene gjennomsnittlig øvde pr. uke.

De elevene som sluttet på grunn av misnøye øvde bare 1 time og 31 min. pr. uke.

Gjennomsnittet for de som sluttet av "andre" årsaker er 2 timer og 5 minutter.

Det var dessuten ingen betydelige forskjeller mellom de 2 gruppene mht. andre i nærmiljøet som spilte. Et annet aspekt er at elevene får respons fra familie og venner. For mange mennesker skaper det å kunne spille et instrument økt identitetsfølelse, og i denne sammenheng er positive responser fra nærmiljøet med på å bygge opp elevenes interesse og motivasjon for å spille. Slike responser er viktige for at elevene skal føle at musikken har en nytteverdi, - at de er istand til å formidle noe de har tilegnet seg videre til andre mennesker slik at de har utbytte av det.

I et forsøk på å finne ut noe om hva slags respons elevene fikk, kan det være interessant å undersøke om det er noen sammenheng mellom hvordan elevene likte å spille for andre og årsaken til at de sluttet i musikkskolen.

Tabell 9.16: Hvordan elevene likte å spille for andre, relatert til sluttårsak.

Sluttårsak	Likte å spille for andre						Totalt	
	Godt		Passe		Dårlig			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Kjedelig/ Misforn. Andre/ytre årsaker	10	12	52	60	38	44	100	116
Totalt	17	34	57	103	31	61	100	198

Av tabellen ser man at de elevene som sluttet pga. misnøye, likte dårligere å spille for andre enn elevene i den andre gruppen.

En tanke som gjør seg gjeldende i denne sammenhengen, er at de elevene som likte dårligst å spille for andre var mindre motivert til å fortsette å spille, enn elevene i den andre gruppen. Kan hende skyldtes dette manglende positiv respons i nærmiljøet.

Det viser seg også at de elevene som "ofte" fikk ros av læreren, likte bedre å spille for andre enn de elevene som bare "av og til" eller "aldri" fikk ros.

Tabell 9.17: Hvordan elevene likte å spille for andre, sett i forhold til hvor ofte de fikk ros av læreren.

Fikk ros	Likte å spille for andre						Totalt	
	Godt		Passe		Dårlig			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
Ofte	27	10	57	21	16	6	100	37
Av og til	17	11	52	33	31	20	100	64
Aldri	-	-	50	3	50	3	100	6
Totalt	-	21	53	57	27	29	100	107

Et annet viktig aspekt i denne sammenhengen, er rutine i forbindelse med konsertopptredener.

Tabell 9.18: Hvordan elevene likte å spille for andre sett i forhold til hvor ofte de spilte på konserter.

Konserter pr. år	Likte å spille for andre						Totalt	
	Godt		Passe		Dårlig			
	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.
6 el. fler	100	1	-	-	-	-	100	1
3-5	35	7	50	10	15	3	100	20
1-2	18	20	55	62	27	31	100	113
Ingen	9	6	49	35	42	33	100	71
Totalt	17	34	52	107	31	64	100	205

Tabellen viser en klar tendens til at jo oftere elevene spilte på konserter, desto bedre likte de å spille for andre.

Det er dessuten verdt å merke seg at de elevene som likte "godt" å spille for andre øvde betydelig mer enn de andre elevene.

Tabell 9.19: Oversikt over hvor mye elevene øvde pr. uke sett i forhold til hvordan de likte å spille for andre.

Likte å spille for andre	Gj.sn. øvetid pr. uke i min.	Antall elever
Godt	193	31
Sånn passe	95	94
Dårlig	75	53
Totalt	106	178

Disse resultatene tyder på at positive responser fra lærer, familie og venner, samt rutine i å opptre er viktige faktorer for at elevene skal like å spille for andre. Mangler disse faktorene, kan dette være en medvirkende årsak til at elevene slutter i musikkskolen.

KAPITTEL 10

OPPSUMMERING OG DISKUSJON

Hovedproblemstillingen i oppgaven er:

Hvorfor slutter elevene i de kommunale musikk skolene?

For å belyse årsakene til at elevene slutter i musikk skolen, skisserte jeg innledningsvis følgende delproblemstilling:

Har musikk skolene et så fleksibelt undervisningsopplegg at de kan gi et tilfredsstillende tilbud til de fleste som vil lære å spille et instrument? For å svare på dette spørsmålet vil jeg nå foreta en oppsummering og vurdering av de viktigste resultatene som har kommet frem i oppgaven.

Undersøkelsen viste at nesten halvparten av elevene i totalmaterialet kom til musikk skolen med spesielle repertoar-ønsker. Bare en fjerdedel av disse elevene fikk ønskene sine innfridd ofte, og nesten like mange fikk aldri spille det de hadde lyst til. En klar konsekvens av dette var at de elevene som gikk flest år i musikk skolen, var de samme som ofte fikk repertoar-ønskene sine oppfylt. Halvparten av de elevene som ikke fikk spille det de hadde lyst til, sluttet i musikk skolen etter ett eller to år.

Når man ser dette i sammenheng med at bare en tredjedel av alle de 211 elevene likte musikk skole-repertoaret godt, mens et stort flertall svarte at de likte den musikken de spilte "sånn passe", er det grunn til å stille spørsmål ved en vesentlig side av opplegget i musikk skolene.

Hvordan ønsker man at elevene skal oppleve den gleden som burde være forbundet med det å kunne spille et instrument, eller med opplevelse av musikk hvis de ikke har et positivt forhold til den musikken de lærer å spille?

Den viktigste forutsetningen for at man skal lykkes i å nå disse målene, er at man som lærer finner undervisningsstoff som appellerer til elevenes følelser og musikk-smak, slik at elevene blir motivert til å spille fordi musikkens innhold og uttrykk betyr noe for dem.

Læreren har dessuten en meget viktig funksjon som formidler, -især hvis han ønsker å utvide elevenes toleranse overfor nye og ukjente musikkformer.

Tødaas sier i sin undersøkelse om musikkmiljø hos ungdomsskole-elever følgende: "En er, etter å ha hatt nær kontakt med skolemiljøet i endel år, fristet til å si at den toleransen de unge har lagt for dagen overfor seriøs musikk og i stor grad jazz, har vært vel så liten som den toleranse popmusikken har kunnet oppleve i skolen.

Det synes som om de som selv spiller, i større grad er mottagelig for forskjellige arter musikk, og at opplæring øker muligheten for toleranse og videre orientering, men det siste kan ofte være vanskelig, fordi mange elever i skolen tar imot annen musikk enn den de selv liker, med stor likegyldighet og liten interesse. I den grad skolen selv makter å vise toleranse overfor elevenes musikk, øker også muligheten til å kommunisere med elevene innenfor et større spekter av musikk. Her ligger mye av utfordringen til musikkfaget i dagens skole".

Tødaas snakker her om ungdomsskole-elever og musikkfaget i skolen, men jeg vil hevde at likhetspunktene mellom målsettinger og holdninger i grunn- og ungdomsskolen og musikkskolene er mange.

I sin hovedoppgave undersøkte Tødaas hvor mange ungdomsskole-elever av et utvalg på 1039 som hadde lært å spille et instrument i fritiden. 761 personer svarte positivt, og 151 av disse hadde lært å spille i en musikkskole.

På spørsmål om hvorfor de hadde sluttet å spille (388 personer hadde sluttet), svarte 174 personer (45%) at de hadde mistet

interessen, og 88 personer (23%) at de prioriterte andre interesser.

Disse tallene stemmer godt overens med de resultatene som er kommet frem i denne undersøkelsen, og det er interessant å sammenligne disse forholdene med resultatene av en svensk undersøkelse som omfattet tre forskjellige kommunale musikkskoler i Sverige. Også her opplyste omtrent halvparten av de elevene som sluttet at de gikk lei, og at de valgte å prioritere andre interesser.

På bakgrunn av de resultatene som foreligger i denne undersøkelsen, er det grunn til å stille seg tvilende til at musikkskolene har et så fleksibelt undervisningsopplegg at de kan gi et tilfredsstillende tilbud til de fleste som vil lære å spille et instrument.

Det at tilbudet ikke er tilfredsstillende, særlig med hensyn til repertoar og undervisning i forskjellige musikkstiler, ser ut til å være en medvirkende årsak til at elevene slutter i musikk-skolen.

Den neste del-problemstillingen jeg ønsket å få svar på, var følgende:

Hvordan er undervisningen lagt opp m.h.t. undervisningsform (gruppe/enetimer), konsertdeltagelse, samspillaktiviteter? Fikk elevene anledning til å bruke musikken?

Omtrent to tredjedeler av elevene i totalmaterialet fikk undervisning i form av enetimer. Resten ble undervist i grupper på først og fremst to og tre elever, men også opptil 5 elever. Det er vanskelig å gi noe svar på om den ene undervisningsformen fungerte bedre enn den andre. Ved å undersøke hvilken undervisningsform elevene hadde det siste året de gikk i musikkskolen, sett i forhold til sluttårsak, fant jeg ingen særlige forskjeller mellom de som sluttet p.g.a. misnøye og de som sluttet av andre/ytre årsaker.

Ut ifra det materialet jeg har til rådighet er det ingenting som klart tyder på at misnøye med undervisningsformen er årsak til at elevene slutter i musikkskolen.

Når det gjelder konsertdeltagelse, viste undersøkelsen at flertallet av elevene spilte på 1 - 2 konserter i året. Over en tredjedel deltok aldri på konserter og svært få spilte mer enn 3 ganger årlig på konsert.

De elevene som likte godt å spille for andre, deltok på flest konserter. Disse elevene fikk også oftere ros av læreren, og de øvde i gjennomsnitt mer pr. uke enn de elevene som ikke var så begeistret for å spille for andre.

Det er vanskelig å si om det er hyppig konsertdeltagelse som gjør at elevene trives bedre i musikkskolen, eller om det er elevenes motivasjon for å spille som gjør at de synes det er morsomt å spille for andre. Man må regne med at det forekommer en ringvirkning, i og med at positive responser virker inspirerende og motiverende på elevenes videre arbeid, og evne til formidling. Det synes derfor viktig å utvikle konsertvirksomheten i musikk-skolene, kanskje spesielt med tanke på mindre høytidelige konserter, slik at elevene får mulighet til å opparbeide en rutine i å opptre, og derigjennom utvikle glede ved å spille for andre.

Da jeg undersøkte samspillaktivitetene i musikkskolene, viste det seg at bare 14% av elevene var med i slike aktiviteter i tillegg til den vanlige undervisningen. Ca. en tredjedel av blåserne og strykerne og bare noen få av piano - orgel - og gitar-elevene utgjorde denne gruppen.

Jeg ønsket å finne ut om samspill hadde en positiv innvirkning på elevenes trivsel i musikkskolen, og fant at de som hadde samspill øvde gjennomsnittlig nesten en time mer pr. uke enn de andre elevene. Dessuten viste det seg at misnøye med musikkskolen var en mer utbredt sluttårsak blant dem som ikke deltok i samspillaktiviteter enn blant de andre elevene. Sammenligner man disse resultatene med resultatene fra den svenske undersøkelsen (Varför slutar eleverna i musikskolan?), finner man at de samme ten-

densene gjør seg gjeldende her. Det ble påvist at de elevene som hadde samspill var mer positive til musikkskolen, og de spilte i flere år enn de som ikke hadde samspill.

Disse resultatene tyder på at samspillaktiviteter virker positivt på elevenes trivsel i musikkskolen. Skolene bør derfor i større grad legge vekt på slike aktiviteter i undervisningen.

Den neste del-problemstillingen jeg ønsket å få svar på, var følgende:

Hvordan fungerte det pedagogiske opplegget m.h.t øvemetode, notelesning, tilpassing av undervisningsstoff etter vanskelighetsgrad, samt feedback fra læreren?

Når man ønsker å finne ut noe om årsakene til at elevene slutter i musikkskolen, er det vanlig å anta at dårlig tilpasset undervisningsstoff kan ha ført til at elevene hadde følelsen av å mislykkes, og derfor ville slutte å spille. I denne undersøkelsen er det ikke fremkommet noen resultater som tyder på dette. Det var dessuten gledelig å kunne konstatere at et overveldende flertall av elevene fikk hjelp av læreren m.h.t. øvemetoder. Dette så ut til å ha en positiv virkning på elevenes motivasjon i og med at de elevene som fikk øvehjelp øvde gjennomsnittlig mer pr. uke enn de som ikke fikk øvehjelp. Det viste seg dessuten at så godt som alle de elevene som hadde gått i musikkskolen i minst 6 år, hadde fått hjelp av læreren m.h.t. øvemetoder.

På bakgrunn av disse resultatene er det grunn til å fastslå at det pedagogiske opplegget i musikkskolene er godt når man snakker om tilretteleggelsen av undervisningsstoff etter elevenes ferdighetsnivå. Positiv feedback fra læreren ser ut til å være viktig for elevens trivsel i musikkskolen. Denne påstanden bekreftes når man ser at de elevene som sluttet p.g.a. misnøye med musikkskolen sjeldnere fikk ros av læreren enn de som sluttet av andre / ytre årsaker.

Det viser seg dessuten at de elevene som sluttet i musikkskolen etter minst 6 år, oftere fikk ros enn de som spilte i færre år.

Disse forholdene henger etter all sannsynlighet sammen med en rekke andre forhold som virker inn på elevenes motivasjon for å spille, men manglende positiv respons fra læreren kan være en medvirkende årsak til at elevene slutter i musikkskolen.

Den siste del-problemstillingen som kunne tenkes å kaste lys over hoved-problemstillingen, var følgende:

Hvilke forhold utenfor musikkskolen kan ha positive eller negative innvirkninger på elevenes motivasjon for å spille?

Et viktig aspekt i denne forbindelse av elevenes motivasjon for å begynne å spille. Ca. tre fjerdedeler av elevene i totalmaterialelet begynte å spille fordi de hadde lyst selv, mens omtrent 20% begynte fordi de hadde venner eller søsken som spilte, eller fordi foreldrene presset dem.

Jeg fant en tendens som viste at et flertall av de som hadde søsken som spilte, eller som var presset av foreldrene, sluttet i musikkskolen p.g.a. misnøye.

Det som kanskje var noe uventet, var at det ikke var særlige forskjeller mellom de elevene som sluttet p.g.a. misnøye og de andre m.h.t familie og venner som spilte.

Jeg vil allikevel tro at det virker motiverende for elevene at andre i nærmiljøet også spiller, men det kan være andre faktorer som taler sterkere for at elevene slutter.

I den svenske undersøkelsen viser resultatene tydelig at de elevene som sluttet i musikkskolen i betydelig mindre utstrekning hadde familie som spilte, enn de elevene som fortsatt gikk i musikkskolen.

I tillegg til disse faktorene er det klart at andre fritidssyssler i tillegg til musikkskolen kan ha innvirkning på elevenes motivasjon for å spille

I de tilfellene der elevene driver med andre musikk-aktiviteter i tillegg til musikkskolen, kan dette virke positivt på elevenes motivasjon for å spille, men ofte betyr det at elevene bruker mindre tid til øving hvis de har flere andre fritidssyssler også. Det viste seg at de elevene som ikke hadde andre fritidssyssler i tillegg til musikkskolen øvde i gjennomsnitt nesten dobbelt så mye som de andre elevene.

Det var mange elever som valgte å slutte i musikkskolen fordi de ville prioritere andre fritidssyssler. Dette viste også resultatene både fra Tødaas's undersøkelse, og den svenske undersøkelsen.

Resultatene av denne undersøkelsen har vist både positive og negative sider ved virksomheten i den kommunale musikkskolene. De mest fremtredende manglene må sies å være at skolene har for få samspill-aktiviteter, i tillegg til at skolene ikke ser ut til å kunne tilby et allsidig nok opplegg m.h.t. repertoar og undervisning i forskjellige musikkstiler.

Det ville være galt å legge skylden for disse forholdene på musikkskolene alene. Hvis man forsøker å se det hele i et større perspektiv, vil man raskt oppdage at en stram økonomisk ramme ikke gir de nødvendige mulighetene som skolene kunne ønske seg. Et utvidet tilbud med undervisning i forskjellige musikkstiler ville kreve at skolene ansatte lærere som kunne undervise i jazz, rock, pop, osv. i tillegg til den klassiske tradisjon. Det er de færreste lærere som har undervisningskompetanse i flere av disse disiplinene, slik at i praksis måtte skolene ansette flere lærere.

Videre har utdanningen av musikkpedagoger frem til idag ikke gitt rom for særlig nytenkning innen metodikk- og pedagogikkfaget. Undervisningen i disse fagene bærer ofte preg av de eldre generasjoners erfaringer i mye større grad enn av utvikling og ut-

prøving av nye idéer og metoder. Nå mener jeg selvfølgelig ikke at man skal kaste vrak på det som allerede er etablert og som i mange sammenhenger fungerer godt. Dette burde tvertimot være et solid fundament å bygge videre på når man forsøker å utvikle musikkpedagogikkfaget slik at det blir mer samtids-orientert og bedre egnet for de lærerne som utdannes til å undervise dagens barn og ungdom i musikk. De siste årene har det forøvrig skjedd en utvikling i og med at enkelte musikkutdannings-institusjoner har utviklet studietilbud til jazz- og pop-musikere. Dette vil etterhvert også komme til å bety forandringer i musikkskolenes tilbud.

Et aspekt som jeg ikke har vært inne på tidligere, er forholdet mellom lærerens faglige idealer og elevenes ønsker og forventninger når de kommer til musikkskolene.

Det er viktig at musikkskolen har en faglig profil slik at den ikke bare fungerer som en "behov - tilfredsstillende" for elevenes ønsker. Dette betyr ikke nødvendigvis et motsetningsforhold mellom faglige idealer og elevenes ønsker.

Derimot kan musikkskolen ved å forsøke å ta utgangspunkt i den musikken som elevene føler tilknytning til, søke å utvikle elevenes skapende evner samt gi dem en bredere musikkforståelse.

LITTERATUR-LISTE

Musikvetenskapliga institusjonen
vid Göteborgs universitet

: Varför slutar eleverna i
musikskolan?
(En pilotundersøkning)

Per Arnt Tødaas

: En undersøkelse om
musikkmiljø hos
ungdomsskoleelever.
(Rapport fra et prosjekt
i sammenheng med
samordnet musikkforsøk i
Trondheim.
Mus.vit. institutt -
universitetet i Trondheim
1978).

Hellevik, O.

: Forskningsmetode i
sosiologi og
statsvitenskap.
(Universitetsforlaget,
Oslo 1983).

Hei !

Jeg sender dette brevet med spørreskjema til deg, og håper at du vil være så snill å fylle ut skjemaet og sende det tilbake i vedlagte konvolutt.

Jeg er student ved diplomlinjen på Norges Musikkhøyskole i Oslo, og holder på å skrive en hovedoppgave. Oppgaven heter: "Hvorfor slutter elevene i den kommunale musikkskolen?" , og de svarene jeg får på spørreskjemaet blir en viktig del av oppgaven. Derfor er jeg avhengig av din hjelp. Jeg håper at denne undersøkelse skal være til nytte for musikkskolene, slik at de kan finne ut om det er noe som bør forandres på i undervisningen.

For å finne fram til elever som har sluttet å spille, har jeg kontaktet 4 forskjellige musikkskoler, og på den måten fått navn og adresser. De opplysningene du gir ved å svare på skjemaet, vil bli behandlet konfidensielt, dvs. at navn og adresse på de som har svart ikke blir offentliggjort.

Så håper jeg du vil ta deg tid til å svare på skjemaet, og sende det tilbake så fort som mulig og senest innen 4. oktober.

Eventuelle spørsmål kan stilles enten til meg, eller til min veileder ved Norges Musikkhøyskole: dosent H.Jørgensen.

På forhånd takk for hjelpen!

Hilsen

Signe Kalsnes

Signe Kalsnes

Stockflethsgt. 50

Oslo 4

4. Hvilket instrument spilte du? _____

5. Hvem bestemte hvilket instrument du skulle begynne å spille?
(sett bare ett kryss)

du selv

foreldrene dine

musikkskolen

andre (hvem? _____)

6. Hvorfor begynte du å spille? _____
_____
_____

7. Hadde du samme lærer hele tiden i musikkskolen?

ja

nei, jeg hadde

2 lærere

3 lærere

mer enn 3 forskj. lærere

8. Likte du den siste læreren din
(sett bare ett kryss)

godt

sånn passe

dårlig

9. Fikk du ros og oppmuntring av læreren din? (sett bare ett kryss)

ofte

av og til

sjelden

10. Hvordan fikk du undervisning det siste året du spilte i musikkskolen? (sett bare ett kryss)

- bare gruppeundervisning (hvor mange var dere i gruppen? _____)
- både gruppeundervisning og enetimer
- bare enetimer

11.a) Sang du i kor i musikkskolen? ja nei

b) Sang du i kor utenom musikkskolen? ja nei

12.a) Spilte du i samspillgruppe/ensemble/orkester i musikkskolen i tillegg til de vanlige undervisningstimene?

- ja nei

b) Spilte du i samspillgruppe/ensemble/orkester utenom musikkskolen?

- nei ja (i så fall hva slags? _____)

13. Hvor ofte spilte du på konserter i musikkskolen?

- mer enn 6 ganger i året
- 3-5 ganger i året
- 1-2 ganger i året
- aldri

14. Hvordan likte du å spille for andre? (sett bare ett kryss)

- godt
- sånn passe
- dårlig

15. Syntes du de stykkene du spilte i musikkskolen var

- lette
- middels vanskelige
- vanskelige (sett bare ett kryss)

16. Hvordan syntes du det var å spille etter noter? (sett bare ett kr

lett

middels vanskelig

vanskelig

17. Viste læreren deg på timene hvordan du skulle øve hjemme?
(f.eks. fingersetning, hvordan du skulle telle så rytmen ble riktig, øve små biter av gangen osv.)

ja   nei

18. Hvor mye øvde du? (sett bare ett kryss)

hver dag _____ (antall minutter)

3-4 dager i uka _____ (ant.min.)

1-2 dager i uka _____ (ant.min.)

19. Var det noen spesielle typer musikk du gjerne ville lære å spille i musikkskolen?

nei   ja. I så fall hvilke? _____

---

20. Ble disse ønskene innfridd? (sett bare ett kryss)

ofte

av og til

sjelden

aldri

21. Likte du den musikken du spilte i musikkskolen

godt

sånn passe

dårlig

(sett bare ett kryss)

22. Fikk du anledning til å improvisere/komponere/lage musikk selv?

ja   nei

23.a) Spilte/sang du andre typer musikk i fritiden enn den du lærte i musikkskolen?

nei   ja- hvilke ? _____

b) Spilte du denne musikken alene eller i gruppe?

24. Hva slags musikk likte du å høre på i den tiden du gikk i musikkskolen? (du kan skrive artister, grupper, komponister, musikkstil osv.) _____

25. På hvilke måter kom du i kontakt med musikk utenfor musikkskolen? (sett kryss ved de 3 mest vanlige måtene for deg)

plater, kassetter, lydbånd

andre i familien spilte/sang

venner spilte/sang

jeg gikk på konserter

jeg gikk på discotek

musikkprogrammer i radio/TV

andre måter - hvilke? _____

26. Spiller du fortsatt på instrumentet ditt selv om du sluttet i musikkskolen?

ja   nei

27. Hvorfor sluttet du i musikkskolen? _____
_____
_____
_____

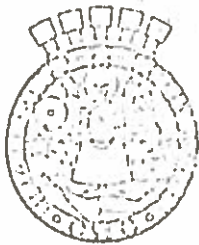
28. Hadde du andre fritids-syssler ved siden av å spille da du sluttet i musikkskolen?

nei   ja - hvilke? _____
_____

29. Hva skulle du ønske hadde vært annerledes i musikkskolen?

_____
_____
_____
_____

TAKK FOR HJELPEN!

OSLO KOMMUNALE
MUSIKKSKOLE

POSTBOKS 6177 ETTERSTAD, OSLO 6
STRØMSVEIEN 102
TLF. (02) 19 82 00

ÅRSKONSERT 25. MAI 1982 KL. 18.30

OPPSAL

Norsk folkevise: Killa bukk, killa blakk
Norsk folkevise: Fjelldans

Stauspillgruppe

Norsk folkevise: Fuglevise

Bløkkfløyte

Stauspillgruppe

H. Matthison-Mansen: Blandt alle lande,
B.E. Philipp: Nisser og dverge

Bløkkfløyte

Bløkkfløyte
" "
Klaver

G. Tveitt: Norsk suite nr. 1
Gangar og stev

Fiolingruppe
2 klarinetter
Klaver

Viola

P. Bolstad: "Kavaleren"

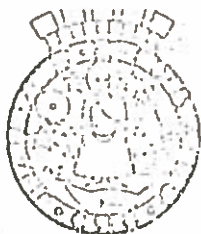
Gammeldansensemble
m/ fioliner og klaver

E. Grieg:

Vals e moll op. 38

Klaver

C. Baden:	"Påstådig Per"	
K. Nystedt:	Løvet faller	Fiolin
Ø. Sommerfeldt:	Lys vårmorgen	Fløyte
P. Lindemann:	Huldre - Klokkelaat, firhendig	Klaver
J. Haaland:	Bøn	Fiolin/Klaver
A. Murum:	Miniatyr vals	
K. Egge:	Vals dolce	Klaver
Norsk folketone:	Bokkjen gjekk ette geitom sine	Bløkkfløyte Klaver
Norsk folketone:	Norsk bårsull Brumbasken i brumba	Bløkkfløyte Klaver
J. Halvorsen:	Veslemøys sang	Fiolin/Klaver
E. Grieg:	Etterklang, vals op. 71 no. 7	Klaver

OSLO KOMMUNALE
MUSIKKSKOLE

POSTBOKS 6127 ETTERSTAD, OSLO 6
STRØMSVEIEN 102
TLF. (02) 19 82 00

ÅRSKONSERT TIRSDAG 2. NOVEMBER 1982 KL. 19.00

VEITVET

J.S.Bach:	Preludium i C-dur	Klaver
Nelly Enger:	Såret fugl	"
Schaum:	Bongo Boogie	"
Brahms:	Cradle Song	2 fioliner
		akk
Carl Nielsen:	Spilleverket	Klaver
E.Grieg:	Bestemors menuett	"
E.Grieg:	Alfedans	"
J.S.Bach:	Air fra suite nr. 3 i D-dur arr.: Kåre Opdahl	Styker gruppe m/piano
H.Villa-Lobos:	Preludium nr. 3	Gitar
E.Grieg:	Gavotte fra Holbergssuite op.40	Klaver
L.Bernstein:	Tonight	Sang
		akk.
Goedicke:	Moderato	Fløyte / klarinett
Mexican folk song:	La cucaracha	Fløyte / klarinett
E.Grieg:	Humoreske nr. 3	Klaver
A.B.Grøndahl:	Huldreslått	"
Debussy:	Arabesque nr. 1	"
Folkemel.:	Greensleeves	Fløyte / klaver

Debussy:	I båten		Klaver - 4-hendig
F.Arut:	Nola		Klaver
E.Grieg:	Det var engang		"
Mendelssohn:	På sangens vinger	akk.	Fiolin
Mazas:	Rondo fra duett for 2 fioliner		Fiolin
Scott Joplin:	Maple Leaf Rag		Klaver
Matt Dennis:	The All American Rag		"
Mc Cartney:	Hey Jude		Fløyte / klaver
Mozart:	Andante i Ess-dur		2 fioliner / klaver
		akk.	
Egil Storbekken:	Spelmannsvalsen		Blåsefløyte
Beethoven:	Polonaise		Fløyte / klaver
Pepusch:	Fra triosonate i g-moll: Adagio og allegro		Fløyte, fiolin, cello, klaver
Ole Bull:	Adagio fra konsert i e-moll	akk.	Fiolin / klaver
Billy G.Evans:	Five variations on an old English Ayre		Fløyte, klarinett, cello, kl
G.F.Händel:	Consertino	akk.	Trompet / klaver
Joseph Kreutzer:	Allegro risoluto		Fløyte, klarinett, gitar
Chopin:	Impromptu - fantasi		Klaver.

Konsert Gommerud skole (gym.sal) onsdag 29. april 1981 kl. 17.
18.00 for musikkførskolebarn med foresatte.

P R O G R A M

Tysk folkevise:	Se min kjole	Trompetter
Agnesdig:	Festlig innslag Gutteblues	"
~~XXXXXXXX~~	Jeg er trett og går til ro	Fioliner
Fransk folkevise:	Marie Louise	4
Div. pianomusikk		
Händel:	Marsj	Obo
Ulf B. Ånslund:	Småstykker fra gitar-skole	2 gitarer
Duetter for fløyte		
Montclair:	Menuett	Cello
Arr. Ticciati:	Folkesang	"
Ticciati:	Tempo de Gavotte	"
Arr. D. Schaeffer:	Mexican Dance She'll Be Comin' Round The Mountain	2 klarinetter
Mack David:	A Dream is a wish your heart makes	2 tromboner
Bud Green:	Sentimental Journey	
Hans Eriksen:	Du skal få sukker- toy	2 trekkspill
~~XXXXXXXX~~	Polkacen går	
~~XXXXXXXX~~ ~~XXXXXXXX~~	Kon lilla flicka Skøve Thorvald	Trekkspill

ØSTROM KOMMUNALE MUSIKSKOLE

Ulvkonsert i Sandvika kino torsdag 14. mai 1981 kl. 19.00

P R O G R A M

H. Gogge:	Los Amigos (paso doble)	Musikskolens trekkspillorkester
Russisk folkemelodi:	Boublitcky	
J.C. Sanders:	Adios Muchachos	
XXXXX	Hambopolska från Svärdsjö	
XXXXX	One of those songs	
	- - - - -	
J.S. Bach:	Bourree	Fiolin
	- - - - -	
C. Debussay:	Syrinx	Fløyte
	- - - - -	
J.S. Bach:	Musette	Piano
	- - - - -	
Hebraisk mel:	Hatikvoh	
Amerikansk mel:	Turkey in the Straw	2 fioliner
	- - - - -	
Karl Czerny:	Romanse	Klavinett
	- - - - -	
F. Chopin:	Nocturne nr. 1, b-moll	Piano
	- - - - -	
Carl Boehm:	Sarabande	Fiolin
	- - - - -	
Schwertberger:	Tango Algeria	2 gitarer
	- - - - -	
Brahms:	Rhapsodi nr. 2, g-moll	Piano
	- - - - -	
Mendelsohn- Martholdy:	På Sangens vinger	Piano
	- - - - -	
J.S. Bach:	Adagio fra Sonate for fiolin solo	Fiolin
	- - - - -	
C. Carozza:	Space polka	
XXXXX	Gubben og Gunman	Trekkspill-gruppe
	- - - - -	
Nice work if you can get it		Musikskolens sto
Blueberry Hill		
Tema fra "Zorba"		
A Man and a Woman		

P R O G R A M

Allsang:	Og vi er musikanter Sang og spill	2. Klasse-gruppe
xxxxxxx	Blinke, lille stjerne	2 fioliner
xxxxxxx	2 små stykker	fiolin
Fiocco:	Allegro	fiolin
Bach:	Menuett	cello
Suzuki:	Allegro	cello
Fuchs:	Frølicher Reigen- firh.	4-hendig piano
T. Sæverud:	Vals til Silje	piano
Debussy:	Den lille neger	piano
Hurum:	Akvarel	piano
Allsang:	Hvor skal du hen du vesle jente	
Schwertberger: anon:	Malaguena Romanse	
Schwertberger:	Der Schwerpunkt	gitar-gruppe
xxxxxxx	2 etyder	tromme/klokkespill
Händel:	Sonatesats	fløyte
xxxxxxxxx	Alle fugler Kom skal vi klippe sauene	klarinett
Haydn:	Andante	obo
xxxxxxx	Barnesanger	trompet
xxxxxxxxx	Childhood Memories	2-tromboner
xxxxxxxxx	Five feet two, eyes of blue	tuba
	Pomp og prakt Daisy Bell	laxofon-gruppe
Marius Steen arr. Anders Grothe O.E. Aakre:	Søtergaloppen Punteringsvalsen	trekluspillgruppe
Allsang:	Skolekonsertgruppen 1982/83	

BÆRUM KOMMUNALE MUSIKKSKOLE

ELEVKONSERT HØVIKODDEN TORSDAG 9. JUNI 1983 KL. 19.00

P R O G R A M

Bach:	Preludium og fuge	Piano
Eng. folketone: Irwin Swack; Scott Joplin:	Londonderry Air Allegro Easy winner	Klarinett-gruppe
Johan Halvorsen:	Bourrée	Musikskolens or
Edvard Grieg:	Nocturne	Musikskolens orke
Haydn:	Klaverkonsert, D-dur 1. satsd	m/klaversolist
Stamitz:	Klarinettkonsert 1. sats	Klarinett/piano
Beethoven:	Symfoni nr. 8	Musikskolens orke

P R O G R A M.

Schaum:	The dancing Starlet 4-hendig
Schaum:	Boogie
Bastien:	Rock Ballad
xxxxxx	Chicken Picking Rag
S. Joplin:	Pleasant Moments
Martin:	Deep Blue Sea Boogie
Rebikov:	Orientalisk dans
Kabalevsky:	Toccatina
Kabalevsky:	Dans
Schaum:	A Real Blast
Bastien:	Rock Ballad
B. Colley:	Morgengry
E. Rochevoll:	Couert Jester
Poldini:	Round the Campfire
Alberts:	Feelings
Rybicki:	Dukkeballett og tango
Debussy:	Den lille negeren
Bartok:	Sorge
Bartok:	Sonatine 1. sats
Satie:	Gymnadi nr. 3
Glière:	Romance
Plagge:	Bagatell
Sparre Olsen:	Liti Kjersti.
Nystedt:	Preludium
Monrad-Johansen:	Kjæresten min
Monrad-Johansen	Rensdyr
Sæverud:	Kjempeviseslått
Gerald Martin:	Vandring 4-hendig
Johann Straus	Sorgløs polka "

PROGRAM

ELEVER FRA BJUGN KOMM. MUSIKKSKOLE

MS ASPIRANTORKESTER (fiolin, klarinett og blokkfløyte)

Fire symfoni nr. 1 (Johannes Brahms)
Fjolle vindar (Jon English)

- VELKOMSTORD -

EKKSPILL
av og Knut

FOLKEDANS v/folkedansgruppa
Kjasker og Bomba (sangdans)
Retur fra Fana

TAR
Johnny, I hardly knew you

PIANO
Pills are ringing

ORGEL
Witner shade of pale

IANO
Negro (G.F. Händel)

HESSINGBLÅSERE

Jeg er en liten spillemann

Air (Mozart)

BALLETT
Czardas

ELEVER FRA TRONDHEIM KOMM. MUSIKKSKOLE

TREKKSPILL
Botany Play (Torbj. Lundquist)

FIOLIN og PIANO
Romanse (Johan Svendsen)

TREKKSPILL
Capriccio (Gernh. Strecke)

STRYKEKVARTETT
Kvartett i C-dur op. 33 nr. 3 (F.J. Haydn)
1 sats Allegro moderato

000000000

PROGRAM

Orgel
indnes gasspelkon

Preludie B-dur (J.S. Bach)

1. Adagio
2. La din vilje skje
3. Fall til ro
4. Det lille lys
5. "Nyg komposisjon"

1. Preludie g-moll (J.S. Bach)
2. Varianjoner over koralforspill (J. Pachelli)

Mig heart goes out to Thee (Nu hjertelig jeg lenges) (J.S. Bach)

No livnar det i Lundar.

1. Air (J.S. Bach)
2. Pomp og pragt (Edward Elgar)

Sov soett, barme-lille (P.HJ.-Albertsen)
Vuggesvisse (Per Winje)

Varianjoner over "Vår Gud han er så fast en borg".

Solefals-sang (Ole Olsen)

Den første sang (R. Schumann)

Fagert er landet

Strikere fra Bjugn/Ørland: Serenade (D.G. Turk)

Sangelever og strikere: Salvat (Lammors/Ibsen)

Orgel
Preludium F-dur (J.S. Bach)

Sangelever og orgel (Truds): Koralforspill nr. 147 (J.S. Bach)

Bjugn/Ørland musikkorlester:

Hymn og joy (L. van Beethoven)

Orgel
Tocatta d-moll (J.S. Bach)

PROGRAM

Piano: Jazz ostinato
Tholldans (L. Schjottel)
House of the rising sun

Folke dansgruppe: The dancer

Piano, sang, blokkfløyte, fiolin og gitar: Fløytelett

El-orgel: Kom, lille flicka
Red River Valley
Karius og Baktus

Gitar: I don't know to love him
Blowing in the wind
Will you go, Lassie go

Piano: Vals (E. Grieg)
I patten
Allegro (Haydn)

El-orgel: Love me tender
Dance of the cuckoos
Marlene

Fiolin: Per spelmann
Langeleivslatten
Vesle guten

Gitar: Lille Idas visa
Kalibri

El-orgel: Dance of the cuckoos
Plaisir d'amour
Auld long syne
Kom lille flicka

Piano: Aljedans (Grieg)
Maple leaf Rag
Ringdans m/ variasjoner

Folke dansgruppe: The dancer

El-orgel: Green green grass of home
Green eyes

Piano: The Rock Island Line
Bakin street blues

TAKK FOR I AR OG GOD SOMMER !

PROGRAM:

BALLETT: De yngste elevene danser .....

Sang/piano: Fræmling

Trekspill: Oh Susanna
Schneewalzer

Piano : Trumpetmænnett
Askepot
Heilo Ma Baby
Comin' round the mountain

Klarinett : Fader Jakob
Kjænnér du Lotte, min venn?

Sang, piano, fiolin, gitar, og blokkfløyte: Fløytelåt V/

Piano : Sonatine (Duncombe)
Mænnett (Bach)
Trumpetmænnett

El-orgel: Love me tender
Green eyes
Dance of the cuckoos

Klarinett : Milde Jesus
Fjurrin vingad

Piano og fiolin: Ein bisschen Frieden

El-orgel : Do - re - mi

Klarinett : Im tiefen Keller
Farewell to the forest

Piano : Swans on the lake
Mænnett (Krieger)

El-orgel : Du er min hjertens kjær

PROGRAM

Allsang: Norddøra - Vårvisa

Messingasspiantene spiller.

El-orgel: Michelle
Lappland

Piano: Og jenta hun gikk i dansen

Fiolin: Polska från Härjedalen
Visa från Raunkasjö

Messingasspiantene spiller.

El-orgel: Martine
Auld long syne
Donauwellel

Allsang: Ut mot havet

Piano: Prestebørge
Alleghretto

El-orgel: Faith of our fathers
Long long ago
Swanee river

Fiolin: Visa v/Jan Petter

Piano: Ensom uti skogen

El-orgel: Love me tender
Memory

Allsang: Mellom bakkar og berg

VOLDA KOMMUNALE MUSIKKSKOLE

Kammerkonsert fredag 25/4 - 1980 kl. 19:30

Auditoriet, Lærerskulen.

Kammerorkesteret : Bach, C.Ph.E. : Sinfonia.
: Vivaldi: Konsert i C-dur for piccolo-
fløyte.
Fiolin : J.S. Bach: 1. sats fra konsert i a-moll.
: Schubert: 1. sats fra Sonatine D-dur.
Klarinett : Crusell: Menuett fra kvartett i c-moll.
Cello/klaver : Klengel: Cellosonate.
Klarinett/klaver : Mozart: Allegretto.
Klarinetter : Purcell: Intrada
Old folks at home
Old black Joe.

VOLDA KOMMUNALE MUSIKKSKULE

HUSKONSERT PÅ LÆRARSKULEN

Piano : Krieger: Manuett
: A hard day's night
: Krentzlin: første forsøket, 4-hendig
: Duncombe: Sonatine
: Kuhlman: Sonatine
: Big Ben
: I natt jag drømde
: Grieg: Vals op. 12

Gitar : Trollmors vuggevise
: Snemann Frost og frøken Tø visegruppe
: Togvise
: Giuliani: Allegro .

Klarinett : Susato: Ronde
: Petite danse

Fløyte : 2 Bellmann-sanger

Fiolin : Bach: Bourré
: Grieg: Morgensang

Cello : Buvál: Sonate - 2. sats

Orgel : Red river valley
: Old folks at home
: The Entertainer

VOLDA KOMMUNALE MUSIKSKULE.

K O N S E R T

Sunnmøre Folkehøgskule, Ulsteinvik, torsdag den 20/3. kl. 19.30
Idrettsbygget, Volda, fredag den 21/3. kl. 19.30

Dei som er med:

Volda/Ørsta Ungdomsymfoniorkester,

Treblåsegruppa,

Ørsta Messingkvintett

XXXXX XXXXX XXXXX

G.F.Händel:

The music for the
Royal Fireworks

Overture
Bourrée
La Réjouissance
Minuet

Ungd. symf. ork.

W.A.Mozart:

Adagio

C. Grundman:

Bagatelle

Treblåsegruppa

J. Pezöl:

Intrade - Bal

C. Debussy:

Le petit negre

Arr. J. Iveson:

Frère Jacques

Ørsta Messingkvintett

W.A. Mozart:

Overture, La finta giardiniera

C. Saint-Saëns:

Svanen,

Leroy Andersen:

A Trumpeters lullaby,

G. Bizet:

Marsj frå Carmen

Ungd. symf. ork.

Kollekt ved utgangen

